ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 13. února 2024 v senátě složeném z předsedy JUDr. Aleše Holíka a soudkyň JUDr. Brigity Košinové a Mgr. Daniely Jeřábkové o odvolání obžalovaných příslušníků Vězeňské služby České republiky [redacted], **narozeného** [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], **narozeného** [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], **narozeného** [redacted] **v** [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], **narozeného** [redacted] **v** [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], **narozené** [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], [redacted], **narozené** [redacted] **v** [redacted], trvale bytem [redacted] a odvolání **státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové,** proti rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 6. září 2023, č. j. 16 T 17/2021-3197,

takto:

Z podnětu odvolání obžalovaného [redacted] a státního zástupce se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d), odst. 2 tr. řádu **zrušuje** v části týkající se tohoto obžalovaného a podle § 259 odst. 3 tr. řádu se nově rozhoduje tak, že obžalovaný

[redacted]

se podle § 226 písm. b) tr. řádu **zprošťuje obžaloby**

pro skutek spočívající v tom, že

společně s dalšími obžalovanými dne [redacted] 2020 v době od 13:55 hod. do přibližně 17:30 hod. v [redacted] (v objektové dokumentaci Věznice [redacted] označené číslem [redacted]) nacházející se v [redacted]. nadzemním podlaží na uzavřeném oddělení v budově označené [redacted] ve Věznici [redacted], [redacted], kdy jako příslušníci Vězeňské služby České republiky na základě denního rozkazu vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu č. j.: [redacted] na den [redacted] 2020 vykonávali svojí služební činnost, v rozporu nejméně s ustanovením § 6 odst. 1, 2 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky a za zneužití oprávnění ve smyslu ustanovení § 17 odst. 5 uvedeného zákona, kdy odsouzená poškozená [redacted], nar. [redacted], fyzicky nikoho nenapadla, neohrožovala vlastní život, nepoškozovala majetek ani se nepokusila o útěk, a aniž by pro obžalované či kohokoliv jiného představovala bezprostřední nebezpečí, ve vzájemné součinnosti a každý určitým dílem, se společným úmyslem jejího potrestání, ponížení a msty pouze za její předchozí nevhodné verbální chování na školském vzdělávacím středisku ve Věznici [redacted], s cílem donutit poškozenou k omluvě a za využití jejich nadřazené pozice a její bezbrannosti a za vědomosti všech obžalovaných o tomto skutečném důvodu jejího omezení, neoprávněně a bez právního důvodu omezili poškozenou na volném pohybu takovým způsobem, při němž byla vystavena po dobu několika hodin fyzickému i psychickému strádání, subjektivně i na hranici snesitelnosti, a jež byl způsobilý u poškozené vyvolat prožitky těžkého strádání, respektive fyzických a psychických útrap na hraně snesitelnosti, kdy

konkrétně takto [redacted], [redacted] a [redacted] po předchozí domluvě s jejich [redacted] a za jejich činnost odpovědnou [redacted] [redacted]) a již s úmyslem poškozenou omezit na volném pohybu, tuto dovedli ze školského vzdělávacího střediska do uvedené [redacted] a zde byla za souhlasů a přítomnosti [redacted] a [redacted] ([redacted] uzavřeného oddělení), v té době odpovědné za chod uzavřeného oddělení, okolo 13:55 hod. připoutána dvěma služebními pouty za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které stála zády, přičemž ruce měla roztažené a mírně pokrčené v lokti s dlaněmi ve výši hlavy,

dále okolo 15:54 hod., kdy se v [redacted] nacházeli [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] s vědomím a souhlasem [redacted], bez úmyslu poškozenou odpoutat a ukončit její neoprávněné omezení a aniž by byl zákonný důvod pro její omezení na volném pohybu, byla poškozená přepoutána do pozice, při které byla připoutána dvěma služebními pouty za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které byla zády v polo kleku s rukama ve vodorovné poloze a mírně pokrčenýma,

a dále okolo 16:24 hod., kdy se v [redacted] nacházeli [redacted] a [redacted], bez úmyslu poškozenou odpoutat a ukončit její neoprávněné omezení, a aniž by byl zákonný důvod pro její omezení na volném pohybu, poškozenou přepoutali do pozice, při které byla připoutána dvěma služebními pouty za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které stála zády, přičemž ruce s dlaněmi ve výši hlavy měla téměř ve vodorovné poloze a v maximální míře roztažené, kdy tento způsob připoutání připomínal pozici tzv. „ukřižování Ježíše Krista“, ve které byla ponechána až do odpoutání okolo 17:30 hod., kterému předcházela omluva poškozené přítomným příslušníkům Vězeňské služby České republiky,

kdy zejména [redacted] jako [redacted] na uzavřeném oddělení a [redacted] a dále [redacted], kteří prováděli kontroly poškozené v [redacted], resp. vstupovali do [redacted] s vědomostí, že je zde neoprávněně připoutaná, úmyslně ponechali poškozenou připoutanou, aniž by zjišťovali, zda trvá důvod pro její omezení, stejně jako [redacted] všech dalších obžalovaných [redacted],

přičemž nikdo z obžalovaných, ač všichni věděli o skutečném důvodu omezení poškozené, úmyslně nezabránil jejímu neoprávněnému připoutání a ani po celou dobu jejího omezení úmyslně neučinil žádné opatření k ukončení neoprávněného omezení poškozené,

která po celou dobu připoutání měla na zápěstích obou rukou velmi silně stažená pouta a způsoby jejího připoutání jí způsobovaly nápor na nohy, bolest rukou, páteře a celého těla, navíc s úmyslem zvětšit její ponížení a utrpení s tím, že se jedná o součást trestu, bylo na ní po celou dobu jejího připoutání úmyslně ponecháno otevřené okno, které se nacházelo v její bezprostřední blízkosti, v důsledku čehož a nízké venkovní teplotě pociťovala velký chlad, přičemž v průběhu jejího omezení se na ní chodili se smíchem dívat, bylo jí řečeno, že „tam může viset až do rána" a „ať chcípne", u čehož se cítila ponížená a bezbranná, na její žádost, aby jí bylo umožněno dojít si na záchod vykonat potřebu, jí toto nebylo po celou dobu připoutání umožněno a bylo jí řečeno, „ať se pochčije", kdy v důsledku tohoto a bolesti způsobené při připoutání se pomočila a uniklou moč si musela po odpoutání sama vytřít,

přičemž všichni obžalovaní si museli být a byli vědomi toho, že jejich jednání, vzhledem ke způsobu a době připoutání, k jejich hrubému a ponižujícímu chování a zacházení s poškozenou při připoutání, jejímu zdravotnímu stavu a bezbrannosti, je způsobilé poškozené přivodit silnou fyzickou a duševní bolest včetně obav o své zdraví,

neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

Z podnětu odvolání obžalovaných [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] a státního zástupce se napadený rozsudek podle § 257 odst. 1 písm. b) tr. řádu **zrušuje**

a za použití § 222 odst. 2 tr. řádu se trestní věc těchto obžalovaných stíhaných pro skutek spočívající v tom,

že dne [redacted] 2020 v době od 13:55 hod. do přibližně 17:30 hod. v [redacted] nacházející se v [redacted]. nadzemním podlaží na uzavřeném oddělení v budově označené [redacted] ve Věznici [redacted], [redacted], kdy jako příslušníci Vězeňské služby České republiky na základě denního rozkazu vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu č. j.: [redacted] na den [redacted] 2020 vykonávali svojí služební činnost v rozporu s ustanovením § 6 odst. 1, odst. 2 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, a za překročení podmínek ve smyslu ustanovení § 17 odst. 5 uvedeného zákona, kdy odsouzená poškozená [redacted], nar. [redacted], fyzicky nikoho nenapadla, neohrožovala vlastní život, nepoškozovala majetek ani se nepokusila o útěk,

v reakci na předchozí nevhodné chování poškozené [redacted] a její výroky, že jsou dozorci neschopní a že si na ně bude stěžovat, s cílem donutit poškozenou k omluvě, omezili poškozenou na volném pohybu takovým způsobem, při němž byla vystavena po dobu několika hodin fyzickému i psychickému strádání znemožněním pohybu a nemožností využít toaletu,

kdy okolo 13:55 hod [redacted] a [redacted] doprovázeni [redacted] po předchozí domluvě s jejich [redacted] dovedli poškozenou [redacted] ze školského vzdělávacího střediska do uvedené [redacted] a zde ji za souhlasu a za přítomnosti [redacted] a [redacted] ([redacted] uzavřeného oddělení, v té době odpovědné za chod [redacted] oddělení) připoutali dvěma služebními pouty s rozpaženýma rukama za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které stála zády, a ponechali takto připoutanou,

dále okolo 15:54 hod., kdy se v [redacted] nacházeli [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] s vědomím a souhlasem [redacted] bez úmyslu poškozenou odpoutat a ukončit její neoprávněné omezení a aniž by byl zákonný důvod pro její omezení na volném pohybu, poškozenou po odepnutí pout znovu připoutali dvěma služebními pouty s rozpaženýma rukama za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které stála zády,

kdy takto připoutaná byla ponechána až do doby, až se pomočila a příslušníkům Vězeňské služby České republiky se omluvila, načež došlo okolo 17:30 hod. za přítomnosti obžalovaných [redacted], [redacted] a [redacted] k odpoutání poškozené,

postupuje [redacted] Věznice [redacted], neboť nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být posouzen jako **kázeňský přestupek**.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem okresního soudu v Havlíčkově Brodě ze dne 6. 9. 2023 byli obžalovaní [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] odsouzeni pro zločin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku. Za tento zločin byl každému z obžalovaných uložen podle § 329 odst. 2 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 3 let, a zároveň byl každému z obžalovaných uložen podle § 73 odst. 1, odst. 4 tr. zákoníku i trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu povolání u Vězeňské služby České republiky a v bezpečnostních sborech České republiky na 2 roky.

2. Uvedeného zločinu se podle výroku rozsudku okresního soudu dopustili obžalovaní tím, že dne [redacted]. [redacted]. 2020 v době od 13:55 hod. do přibližně 17:30 hod. v [redacted] v objektové dokumentaci Věznice [redacted] označené číslem [redacted] nacházející se v [redacted]. nadzemním podlaží na uzavřeném oddělení v budově označené [redacted] ve Věznici [redacted], kdy jako příslušníci Vězeňské služby České republiky, na základě denního rozkazu vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu, č. j.: [redacted] na den [redacted] 2020 vykonávali svojí služební činnost v rozporu nejméně s ustanovením § 6 odst. 1, 2 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky a za zneužití oprávnění ve smyslu ustanovení § 17 odst. 5 uvedeného zákona, kdy odsouzená poškozená [redacted], nar. [redacted], fyzicky nikoho nenapadla, neohrožovala vlastní život, nepoškozovala majetek ani se nepokusila o útěk, a aniž by pro obviněné či kohokoliv jiného představovala bezprostřední nebezpečí, ve vzájemné součinnosti a každý určitým dílem, pouze za její předchozí nevhodné verbální chování na školském vzdělávacím středisku ve Věznici [redacted], za využití jejich nadřazené pozice a její bezbrannosti a za vědomosti všech obviněných o tomto skutečném důvodu jejího omezení, neoprávněně a bez právního důvodu omezili poškozenou na volném pohybu takovým způsobem, při němž byla vystavena po dobu několika hodin fyzickému i psychickému strádání, subjektivně i na hranici snesitelnosti, a jež byl způsobilý u poškozené vyvolat prožitky těžkého strádání, respektive fyzických a psychických útrap na hraně snesitelnosti, kdy konkrétně takto

obžalovaní [redacted], [redacted] po předchozí domluvě s jejich [redacted] a za jejich činnost odpovědnou obžalovanou [redacted] ([redacted] služby) a již s úmyslem poškozenou omezit na volném pohybu, tuto dovedli ze školského vzdělávacího střediska do uvedené [redacted] a zde byla za souhlasů a přítomnosti obžalovaných [redacted] a [redacted] ([redacted] uzavřeného oddělení), v té době odpovědné za chod [redacted] oddělení, okolo 13:55 hod. připoutána dvěma služebními pouty za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které stála zády, přičemž ruce měla roztažené a mírně pokrčené v lokti s dlaněmi ve výši hlavy,

dále okolo 15:54 hod., kdy se v cele nacházeli obžalovaní [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] s vědomím a souhlasem obžalované [redacted], bez úmyslu poškozenou odpoutat a ukončit její neoprávněné omezení a aniž by byl zákonný důvod pro její omezení na volném pohybu, byla poškozená přepoutána do pozice, při které byla připoutána dvěma služebními pouty za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které byla zády s rukama ve vodorovné poloze a mírně pokrčenýma,

a dále okolo 16:24 hod., kdy se v [redacted] nacházeli obžalovaní [redacted] a [redacted], bez úmyslu poškozenou odpoutat a ukončit její neoprávněné omezení, a aniž by byl zákonný důvod

pro její omezení na volném pohybu, poškozenou přepoutali do pozice, při které byla připoutána dvěma služebními pouty za zápěstí každé ruky k okenní mříži, ke které stála zády, přičemž ruce s dlaněmi ve výši hlavy měla téměř ve vodorovné poloze a v maximální míře roztažené, kdy tento způsob připoutání připomínal pozici tzv. „ukřižování Ježíše Krista“, ve které byla ponechána až do odpoutání okolo 17:30 hod., kterému předcházela omluva poškozené přítomným příslušníkům Vězeňské služby České republiky,

kdy zejména obžalovaní [redacted], jako [redacted] na uzavřeném oddělení a [redacted] a dále [redacted], kteří prováděli kontroly poškozené v [redacted], resp. vstupovali do [redacted] s vědomostí, že je zde neoprávněně připoutaná, úmyslně ponechali poškozenou připoutanou, aniž by zjišťovali, zda trvá důvod pro její omezení, stejně jako [redacted] všech obviněných obžalovaná [redacted],
přičemž nikdo z obžalovaných, ač všichni věděli o skutečném důvodu omezení poškozené, úmyslně nezabránil jejímu neoprávněnému připoutání a ani po celou dobu jejího omezení úmyslně neučinil žádné opatření k ukončení neoprávněného omezení poškozené,

kdy po celou dobu připoutání měla na zápěstích obou rukou velmi silně stažená pouta a způsoby jejího připoutání jí způsobovaly nápor na nohy, bolest rukou, páteře a celého těla, kdy v důsledku bolesti způsobené při připoutání se pomočila a uniklou moč si musela po odpoutání sama vytřít,

přičemž všichni obžalovaní si museli být a byli vědomi toho, že jejich jednání, vzhledem ke způsobu a době připoutání, jejímu zdravotnímu stavu a bezbrannosti, je způsobilé poškozené přivodit silnou fyzickou a duševní bolest včetně obav o své zdraví.

3. Proti tomuto rozsudku podali v zákonné lhůtě odvolání všichni obžalovaní i státní zástupce, který podal odvolání ve prospěch i v neprospěch všech šesti obžalovaných. Obžalovaní i státní zástupce ve svých odvoláních napadli správnost výroku o vině i výroků navazujících.

4. **Obžalovaný** [redacted] namítal, že okresní soud odmítl provést důkazy navrhované obžalovanými a tím došlo k významnému porušení jejich práva na spravedlivý proces. Soud totiž odmítl vypracovat znalecký posudek z oboru psychologie na poškozenou [redacted] a další důkazní návrhy zamítl paušálně, aniž by se jimi u hlavního líčení jednotlivě zabýval. Podle obžalovaného vyplynulo z provedeného dokazování, že [redacted] se jako odsouzená ve výkonu trestu odnětí svobody pokusila napadnout obžalovanou [redacted] a obžalovanou [redacted] a stala se tak podezřelou z násilí proti úřední osobě, resp. pokusu takového jednání, kdy v přímém útoku jí bylo zabráněno právě reakcí obžalovaných. Intervenující státní zástupce nicméně prohlásil, že se nic podobného nestalo, a odmítl se zabývat šetřením pokusu zločinu spáchaného ze strany této odsouzené. O tomto pokusu o fyzické napadení konzistentně vypovídají všichni obžalovaní a ani poškozená tomu ve své výpovědi neodporovala. Za zcela nelogické pokládá obžalovaný, aby nebylo uvěřeno sedmi bezúhonným lidem a naopak bez dalších důkazů soud věřil jediné společensky narušené osobě. Věrohodnost výpovědí obžalovaných nebyla žádnými důkazy zpochybněna. Selektivní výběr tvrzení ze strany státního zástupce je v příkrém rozporu s trestním řádem, ale fakticky kopíruje i právní názor odvolacího soudu stran podmínek pro použití donucovacího prostředku.

5. Obžalovaný [redacted] souhlasí s tím, že důvod k připoutání nemohlo tvořit samo o sobě nenastoupení odsouzené [redacted] do zaměstnání, její verbální projevy vůči mistrové na školském středisku, kopnutí do zábradlí během odvádění ze školského střediska ani kopnutí do volně uložených matrací na oddělení výkonu kázeňských trestů. V dalším ale obžalovaný zásadně nesouhlasí s dosavadním hodnocením, které zcela pomíjí další jednání, jímž byl vstup odsouzené [redacted] do osobní zóny jednak obžalované [redacted], jednak obžalované [redacted], za soustavného máchání rukama proti těmto příslušnicím, kdy hrozilo jejich bezprostřední fyzické napadení. Tento útok pak byl zásadním, přesto byl odvolacím soudem pominut, i když právě tento útok lze hodnotit jako důvod k oprávněnému použití donucovacího prostředku. K naprosto shodnému závěru pak dospělo i vedení Věznice [redacted], její [redacted] [redacted]

[redacted], [redacted] a [redacted]. Tento útok náležitě nehodnotil odvolací soud a státní zástupce dokonce tvrdí, že tento útok ani nenastal, aniž by pro to měl objektivní důkaz. Narůstající agresivitou poškozené při komplexním posouzení jejího jednání se náležitě nezabýval nalézací ani odvolací soud a právě z důvodu její narůstající agresivity bylo požadováno vypracování znaleckého posudku z oboru psychologie. O důvodnosti požadavku na tento důkaz svědčí i současné vazební stíhání [redacted] s umístěním do Vazební věznice [redacted].

6. Projednávaná věc vyvolává obavy mezi dalšími příslušníky vězeňské služby a sledují ji i odsouzení a lze očekávat, že vyvolá zásadní obavy příslušníků vězeňské služby při jednotlivých nezákonných jednáních odsouzených. Když něco takového dozorci zjistí, raději se otočí a odejdou bez jakéhokoliv řešení situace, a to včetně případu napadení kolegy, neboť soudním rozhodnutím není řešen pokus trestného činu ze strany odsouzených či obviněných, ale výlučně jen přímý fyzický útok. Fakticky je tak popírán pokus takového jednání. Obžalovaný dále připomněl, že za první pololetí letošního roku došlo ve věznicích k padesáti útokům proti příslušníkům vězeňské služby a agresivita ve věznicích nadále stoupá. Tímto soudním řízením je vyslán signál vězňům, jak si vymáhat nestandardní výhody s pocitem obavy příslušníků vězeňské služby provést jakýkoliv zásah proti jejich osobám. Projednávaná věc je tak začátkem likvidace vězeňské služby.

7. Popis komplexního zásahu proti odsouzené [redacted] byl vždy konzistentní a neměnný, opakovaně bylo poukazováno na řešení problémů s touto odsouzenou, kdy i psychologové s ní jednali zásadně ve dvojici, neboť z ní měli obavu. Podrobně byla popsána charakteristika poškozené psychologem Vazební věznice [redacted], kde se poškozená vyjádřila tak, že se hodlá příslušníkům pomstít. Jako logický se pak jeví závěr vyjádřený v dřívějších rozhodnutích nalézacího soudu, kdy však posléze tento soud rozhodl naprosto odlišně, zřejmě pod vlivem povinnosti uposlechnout právní názor odvolacího soudu. Tímto názorem je nalézací soud vázán a fakticky nemá možnost vyjádřit vlastní názor na důkazní situaci jako v předchozích rozhodnutích. Neměl důvod vycházet jen ze spekulací státního zástupce, který nikdy nebyl v prostředí, v němž se událost odehrála, a nedokáže tedy situaci posoudit. Nalézací soud vázaný pokyny odvolacího soudu tak rozhodl v rozporu s provedenými důkazy, aby fakticky závazným pokynům vyhověl.

8. Ze znaleckého posudku [redacted] nevyplynulo jediné zjistitelné zranění na těle poškozené. Pokud jde o její údajné pomočení v průběhu připoutání, šlo o účelové vytváření mínění, když naopak poškozená byla pravidelně kontrolována a dotazována na potřebu využít toaletu. Není proto důvod bezvýhradně věřit poškozené bez ohledu na další důkazy. Údajná trestná činnost proti poškozené, která byla v obžalobě popsána jako její mučení, je postavena jen na subjektivních dojmech státního zástupce bez jakéhokoliv objektivního podkladu. Všem obžalovaným pak byl uložen naprosto shodný trest, ačkoliv nebyl důvod paušalizovat údajné shodné provinění všech obžalovaných postavených do jedné roviny.

9. Nalézací soud zmínil vyjádření městské policie, Generálního ředitelství vězeňské služby, Generálního ředitelství cel, která shodně podporuje oprávněnost použití donucovacího prostředku ze strany obžalovaných, a z odůvodnění rozsudku nevyplývá jediný důkaz pro uznání obžalovaných na vinu. Odsuzující rozhodnutí je tak postaveno výlučně na vyhovění odvolacímu soudu a jeho závaznému pokynu, a to i za podmínek, kdy poškozená nedokázala ani fyzicky identifikovat jednotlivé příslušníky a dokonce tvrdila, že při zákroku proti ní nebyly přítomny žádné ženy.

10. Obžalovaný je přesvědčen, že jeho jednání nenaplňuje znaky žádného trestného činu, že postup příslušníků byl v souladu se zákonným ustanovením, a navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a buď věc vrátil k novému řízení a rozhodnutí, nebo aby jej zprostil obžaloby podle § 226 písm. b) tr. řádu.

11. **Obžalovaný** [redacted] rovněž zpochybnil správnost výroku o vině a namítl, že okresní soud náležitě nezdůvodnil v jeho případě naplnění subjektivní stránky trestného činu. Z vyhodnocení důkazů v odůvodnění napadeného rozsudku nijak nevyplývá, že by obžalovaný [redacted] po předchozí domluvě s [redacted] [redacted] s úmyslem omezit poškozenou na volném

pohybu ji měl dovést ze školského vzdělávacího střediska do uvedené [redacted], neboť obžalovaný [redacted] pouze plnil své povinnosti příslušníka vězeňské služby, kdy dostal pokyn, aby se dostavil na školské vzdělávací středisko a odtud s [redacted] poškozenou odvedli ze školského vzdělávacího střediska do uvedené [redacted]. I okresní soud v bodě 70. odůvodnění uvedl, že obžalovaný [redacted] spolu s obžalovaným [redacted] do celého incidentu vstupovali jen v případě, že bylo třeba zajištění při odpoutání a případném přepoutání poškozené [redacted], jinak ani on pravidelné kontroly na stanovišti nevykonával. V řízení nebyl prokázán společný cíl obžalovaných a v případě obžalovaného [redacted] zcela absentuje společný úmysl, když na okraj nalézací soud uvedl, že v řízení nebyl prokázán ani motiv, proč by k takovému jednání obžalovaný [redacted] přistupoval, když poškozenou před tímto incidentem neznal. V bodě 71. odůvodnění nalézací soud správně uvedl, že obžalovaný [redacted] byl přítomen u prvního připoutání poškozené, ale nesprávně uvedl, že se na místo vracel opakovaně, což je v rozporu s tím, co zmínil v předchozím bodě odůvodnění, i v rozporu s provedeným dokazováním. Z něj vyplynulo, že obžalovaný [redacted] se do [redacted] nevracel, ocitl se zde jen v případě připoutání a odpoutání poškozené [redacted].

12. Odvolací soud sám zdůraznil, že i v případě, pokud by nebyly beze zbytku splněny podmínky k připoutání poškozené k okenní mříži, bude nutné zvažovat, jaké závažnosti jednání konkrétních obžalovaných v posuzované věci dosáhlo a zda skutečně naplňuje v plném rozsahu znaky uvedeného trestného činu, či zda nešlo jen o porušení povinností příslušníka vězeňské služby ve smyslu kázeňského přestupku.

13. K podmínkám pro použití donucovacího prostředku se vyjádřili slyšení svědci, zejména [redacted] věznice, která uvedla, že [redacted] vykazovala znaky problémového jednání a postup uvedeného dne byl na rozhodnutí jednotlivých příslušníků. I podle [redacted] věznice vyvstávala obava, že by poškozená mohla napadnout příslušníky vězeňské služby, případně i sama sebe poškozovat, a postup obžalovaných vyhodnotila jako správný. Uvedla, že v běžné praxi bylo řešeno několik případů, které odpovídaly téže situaci, ke které došlo u [redacted]. Právě u této poškozené se vědělo, že je třeba, aby při zacházení s ní byli příslušníci obezřetní. Obdobně vystupovala i svědkyně [redacted].

14. Pokud odvolací soud upozornil na to, že míra závažnosti jednání některých obžalovaných může mít různou intenzitu, pak okresní soud přesto rozhodl o vině všech obžalovaných a uložil jim zcela shodné tresty, kdy stručně dodal, že míru účasti jednotlivých obžalovaných shledal u všech přibližně stejnou, ačkoliv v bodě 71. odůvodnění uvedl, že na rozhodnutí o připoutání poškozené se kromě obžalované [redacted] v prvém případě a obžalované [redacted] spolu s obžalovanou [redacted] ve druhém případě nikdo jiný nepodílel a nebyla tak v řízení prokázána žádná forma součinnosti ostatních obžalovaných, tedy [redacted] dozorců. Mělo se tak jednat o osobní rozhodnutí obžalované [redacted], resp. [redacted]. Jeho zmínka o tom, že obžalovaný [redacted] se na místo vracel opakovaně, je v přímém rozporu s pasáží odůvodnění pod bodem 70. Provedeným dokazováním tak bylo prokázáno, že každý jednotlivý obžalovaný se do celého incidentu zapojil právě ve chvíli, kdy z jeho služebního zařazení uvedeného dne taková povinnost pro něj vyplývala. Obžalovaný [redacted] tedy do celého incidentu vstupoval pouze v případě, že bylo třeba zajištění při odpoutání a případném přepoutání [redacted], jinak on pravidelné kontroly na stanovišti nevykonával. Vůči poškozené si tedy uvedeného dne plnil jen své služební povinnosti, jak pro něj vyplývaly z jeho služebního zařazení. Bylo tedy namístě rozhodnout ve smyslu § 222 odst. 2 tr. řádu a podle § 226 písm. b) tr. řádu. Navrhl poté, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil ve smyslu § 258 odst. 1 písm. d) tr. řádu a podle § 259 odst. 3 tr. řádu obžalovaného z důvodu uvedeného v § 226 písm. b) tr. řádu zprostil obžaloby.

15. **Obžalovaný** [redacted] namítl, že nalézací soud vyložil závazný právní názor odvolacího soudu v širším rozsahu, než jak byl ve skutečnosti vysloven. Sám tak fakticky rezignoval na vlastní rozhodnutí o podstatné části skutku. Podle obžalovaného se okresní soud nevypořádal s judikaturou obsaženou v rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 6 Tdo 1108/2022, zejména

pokud jde o závěr, že posouzení důvodnosti použití donucovacího prostředku není otázkou právní, ale otázkou odbornou, a že při jejím posuzování se soud může odchýlit od hodnocení věci svědky orientovanými v problematice jenom na základě odborného vyjádření či znaleckého posudku, a že příslušníka bezpečnostního sboru lze trestat jen za takové použití donucovacího prostředku, který představuje exces z obvyklých postupů pro jeho užívání stanovených v bezpečnostním sboru, a s navazujícím faktem, že podle provedeného dokazování byl postup obžalovaných vůči poškozené v souladu s tehdy obvyklou praxí, resp. tehdy zastávaným výkladem zákona.

16. Samotné odůvodnění rozsudku podle obžalovaného neodpovídá náležitostem stanoveným v § 125 odst. 1 tr. řádu a absentuje popis toho, jaké skutečnosti vzal nalézací soud za prokázané. Tento soud podal podrobný popis obsahu provedených důkazů, jeho vlastní hodnotící skutkové úvahy jsou podány v odstavcích 58. a zčásti v bodě 59., souvislý popis skutkových závěrů nicméně končí bezprostředně po tzv. prvním poutání poškozené, kdy následuje několik stručných vět vesměs se vztahujících k důvodu, pro který byla poškozená přivedena na [redacted]. Jen letmo je zmíněno druhé připoutání poškozené v kontextu toho, že o něm rozhodla obžalovaná [redacted]. Jaký skutkový děj vzal soud za prokázaný poté, kdy bylo rozhodnuto o prvním připoutání poškozené, se už v odůvodnění rozsudku neuvádí.

17. Z pohledu obžalovaného [redacted] tak absentují skutkové závěry nalézacího soudu ohledně celé části skutku, za kterou byl odsouzen, tedy počínaje časem 15.54 hodin, kdy se na místo poprvé dostavil. Zcela absentuje skutkový popis okolností tzv. druhého připoutání a následných kontrol poškozené, včetně toho, jak se soud I. stupně vypořádal s tvrzením o tzv. třetím připoutání poškozené. Obžalovanému není zřejmé, co konkrétně ve vztahu k němu vzal nalézací soud za prokázané a z čeho to dovodil. To je zřejmé i z toho, že obžalovaný není v této části rozsudku ani nikde jinde jmenován. Soud se pak nijak nevypořádal s podstatnou částí obhajoby, zejména s judikaturou, na kterou obžalovaný odkazoval, s mírou jeho zapojení do celého skutku i s ohledem na to, že o použití donucovacího prostředku on nerozhodl a jeho použití bylo bezprostředně poté schváleno jeho [redacted] obžalovanou [redacted].

18. Další námitka obžalovaného směřovala do toho, že do jeho služebních povinností nespadala povinnost kontrolovat poškozenou a podle rozpisu služebních povinností pro obsazení jednotlivých stanovišť byla kontrola poškozené povinností a odpovědností jiných příslušníků, resp. obžalovaných velených ke službě na uzavřeném oddělení. Obžalovaný [redacted] byl toho dne velen jako předváděč vězňů a prohlídek se účastnil pouze jako doprovod (zajištění), pokud některý z těchto příslušníků nebyl k dispozici, neboť podle platného pokynu [redacted] věznice se na uzavřeném oddělení museli příslušníci pohybovat vždy ve dvou.

19. Nijak nebyla vyvrácena jeho obhajoba, že po dobu jeho přítomnosti na uzavřeném oddělení důvody pro připoutání poškozené trvaly až do okamžiku, kdy byla odpoutána. Pokud zmiňoval nalézací soud závazný pokyn nalézacího soudu, kdy některé pasáže jeho rozhodnutí doslovně převzal do odůvodnění svého rozsudku, pak tento závazný právní názor nesprávně interpretoval především v tom směru, že závazný názor ohledně podmínek k použití donucovacího prostředku ve smyslu § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě nepokrývá celý skutek tak, jak ho popisovali obžalovaní. Nijak se nevyslovuje k poslední jimi popisované části jednání poškozené, která byla podle obhajoby obžalovaných bezprostředním důvodem pro použití donucovacího prostředku. Tedy to, že se poškozená prudce rozešla proti obžalované [redacted], což doprovázela výraznou gestikulací a takto vstoupila až do její bezprostřední blízkosti. Nezohlednil ani opakovaný důraz odvolacího soudu na nutnost posouzení individuálního zapojení každého z obžalovaných do skutkového děje. To zhodnotil jen tím, že míra účasti obžalovaných na skutku je stejná, kdy se pouze omezil na stručný popis jejich jednání.

20. Obžalovaný [redacted] pak připomněl obsah své výpovědi i výpovědi obžalované [redacted] o chování poškozené, které předcházelo jejímu druhému připoutání, a okresní soud se podle něj vůbec nezabýval právním posouzením toho, co mělo být bezprostředním důvodem pro použití

donucovacího prostředku, tedy fakt, že poškozená se v rozrušeném stavu prudce rozešla proti obžalované [redacted], což provázela mácháním rukama, tak se dostala do její bezprostřední blízkosti, což bylo ukončeno tím, že další dva z obžalovaných ji chytili každý za jednu ruku a tím ji znehybnili. Tuto situaci vyhodnotila obžalovaná [redacted] jako hrozící napadení a na tomto podkladě rozhodla o připoutání poškozené. Okresní soud se zřejmě domníval, že je vázán v tomto směru závazným názorem odvolacího soudu, ten ale ve vztahu k této části skutku žádný závazný názor nevyslovil.

21. Ve vztahu k posouzení jednání jednotlivých obžalovaných nezohlednil nalézací soud prvé zrušující rozhodnutí odvolacího soudu, který uvedl, že pokud by měl být skutek posuzován jako trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby, leží primární odpovědnost na těch obžalovaných, kteří o použití donucovacího prostředku rozhodli, v případě dalších obžalovaných lze uvažovat o jejich účasti na takovém trestném činu, a v tomto směru bylo namístě zvážit, že byl použit zákonem upravený prostředek a všichni obžalovaní nemuseli vědět o tom, zda byly bezezbytku splněny podmínky pro jeho použití, když nebyli přítomni od samého počátku. O použití zmíněného donucovacího prostředku pak rozhodla jejich nadřízená, resp. v druhém případě ho bezprostředně poté schválila, použití donucovacího prostředku bylo zaznamenáno písemně a hlášeno nadřízeným a stěží tak mohlo být vytýkáno řadovým dozorcům, že proti připoutání poškozené nějak nezasáhli. Obžalovaní jsou příslušníky ozbrojeného hierarchicky strukturovaného sboru a zdaleka ne každý z nich byl oprávněn rozhodnout o nakládání s poškozenou. S těmito okolnostmi se okresní soud náležitě nevypořádal.

22. Nezabýval se ani poukazem na směrnici pro činnost dozorčí služby a nařízením ředitele Vězeňské služby ČR. Tyto předpisy přitom podrobněji upravují úkoly příslušníků v jednotlivých funkcích a na jednotlivých stanovištích. Kontrola odsouzených na uzavřeném oddělení byla podle těchto služebních předpisů povinností obžalovaných velených na dozorčí stanoviště č. [redacted] a [redacted] a nebyla povinností obžalovaného [redacted] veleného na dozorčí stanoviště č. [redacted] Ten jen podle potřeby zajišťoval příslušníky při provádění kontrol v oddílech odsouzených. Na uzavřeném oddíle platilo opatření, podle něhož z bezpečnostních důvodů na něj mohli vstupovat příslušníci vězeňské služby jen pouze ve dvou, proto také na tento oddíl byli veleni vždy právě dva příslušníci. Pokud však byl jeden z nich zaneprázdněný povinnostmi, přivolali si k provedení kontroly obžalovaného [redacted] z dozorčího stanoviště č. [redacted] který byl určen mimo jiné k tomu, aby vypomáhal jako tzv. zajištění. Na místě se tedy ocital pouze v roli zajišťujícího příslušníka, nad rámec toho jiné služební povinnosti na tomto místě neměl. Nebylo jeho povinností provádět kontrolu poškozené a rozhodnutí o jejím případném odpoutání neodpovídalo jeho služebnímu zařazení. To ostatně odpovídá i faktickému průběhu věci, kdy o odpoutání poškozené rozhodla [redacted] jako [redacted] stanoviště č. [redacted] v návaznosti na poslední kontrolu, kterou u poškozené vykonala, a po telefonické konzultaci s obžalovanou [redacted].

23. Za tohoto stavu věci nelze podle obžalovaného vystačit s formálním odkazem na zákon o vězeňské službě, ale povinnosti obžalovaného je nutné posuzovat také na podkladě uvedených služebních předpisů a konkrétních úkolů a pravomocí, jimiž byl daného dne pověřen. Jeho úkolem tedy nebylo provádět kontroly poškozené, tuto povinnost měli jiní příslušníci, on se kontrol účastnil jenom jako jejich zajištění a kontrolujícího příslušníka jenom doprovázel, když na uzavřeném oddělení se museli pohybovat jen ve dvou. Pokud je mu přičítáno zanedbání povinností při kontrole poškozené, jde o povinnosti, které nejenže neměl, ale kterou měl někdo jiný. S touto obhajobou se nalézací soud nijak nevypořádal.

24. Z pohledu podmínek pro použití donucovacího prostředku ve smyslu § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě mohl v rozhodné době existovat nesoulad mezi výkladem zastávaným státním zástupcem a způsobem, jak bylo zmíněné ustanovení aplikováno ve Věznici [redacted]. V měsících před posuzovanou událostí byl v této věznici zřejmě aplikován podstatně benevolentnější výklad zmíněného zákonného ustanovení, jak pokud šlo o důvody použití donucovacího prostředku, tak i dobu jeho trvání, případně splnění podmínek pro odpoutání vězně. Podstatou

výkladu bylo užívání tohoto donucovacího prostředku také jako preventivního a větší důraz byl přikládán různým formám agresivity odsouzených se zřejmým cílem upřednostnit osobní bezpečnost příslušníků vězeňské služby a dalších osob před možným omezením osobní svobody vězňů. Rovněž pokud šlo o důvody odpoutání, byl zřejmě kladen větší důraz na získání jistoty, že došlo ke zklidnění odsouzené, než na urychlení jejího odpoutání.

25. Naznačený extenzivní výklad ustanovení § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě je dobře patrný z provedeného dokazování. V tomto směru poukázal obžalovaný na případy použití donucovacího prostředku v předchozích třech měsících vůči celé řadě jednotlivě uvedených odsouzených žen s tím, že šlo o donucovací prostředek užívaný s relativně velkou četností. Svědkyně [redacted] vyzdvihla preferování tohoto prostředku proti agresivním odsouzeným oproti připoutání popruhy k poutacímu lůžku a stran dřívějších případů, kdy byl donucovací prostředek použit, nelze zhruba u poloviny případů spolehlivě rekonstruovat důvody k jeho použití, neboť jen v menším počtu případů byly sepsány podrobnější služební záznamy nebo byly důvody poutání objasňovány v rámci dalšího řízení. Ve většině případů bylo použití donucovacího prostředku odůvodněno pouze obecnou větou „z důvodu agresivního chování". I v případech, kdy byl sepsán podrobnější služební záznam, je zřejmé, že podmínky pro poutání odsouzených byly vykládány výrazně extenzivněji, než jak jej vnímal státní zástupce, resp. soud v nynějším odsuzujícím rozhodnutí. Obžalovaný pak v odvolání rozebral celou sérii jednotlivých případů, kdy byla odsouzená poté, co spolykala léky a hliníkový obal a byla ošetřena v nemocnici i po návratu ze zdravotní eskorty připoutána, další odsouzená byla poutána poté, kdy bušila do dveří cely a házela proti nim hliníkové nádobí, aby si vynutila vycházku, jiná po zapálení erárního oděvu, další když vyhrožovala násilím jiné odsouzené, jiná odsouzená proto, že v afektu několikrát udeřila rukou do dveří cely a následně křičela na příslušníka vězeňské služby, jiná poté, co se pokusila ukrýt sáček s tabákem a zapalovač a když neuspěla, vulgárními nadávkami urážela příslušníky vězeňské služby. Další byla připoutána poté, kdy v jídelně hodila po příslušníkovi zřejmě plastový kelímek s čajem, aniž by ho zasáhla, v jiném případě pro hrozící fyzické napadení, jemuž předcházel slovní konflikt. Další odsouzená byla poutána za to, že při podávání stravy vyhodila celý tác s jídlem, který byl podáván skrze okénko.

26. Z uvedeného přehledu vyplývá, že ve Věznici [redacted] byl široce přejímán extenzivní výklad § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, podle něhož bylo považováno za zákonné přistoupit k poutání odsouzených v případě velmi široce pojímané agresivity ať vůči třetím osobám nebo proti odsouzeným samotným či proti majetku. Pro použití donucovacího prostředku zjevně stačilo pouhé vyhrožování takovýmto agresivním jednáním. Obdobně byl důvod shledáván v jednání, které sice bylo možné označit za fyzickou agresi, ale v zásadě jen pouze proti věcem a pouze demonstrativního charakteru. Za důvod bylo považováno i vážnější porušení kázně, třeba při vypjaté verbální agresivitě nebo neochotě podrobit se výzvě příslušníka vězeňské služby. Podle stanoviska poskytnutého [redacted] věznice kontrolnímu orgánu bylo možné k poutání přistoupit i v případě, kdy bylo možné s ohledem na agresivní projevy v chování odsouzené předpokládat, že k napadení může dojít.

27. Velmi volně byla vykládána i implicitní podmínka, že donucovací prostředek slouží k odvrácení bezprostředně hrozícího či trvajícího jednání. K poutání v určitých případech docházelo s určitým časovým odstupem od okamžiku, kdy k němu teoreticky nastal důvod. Z předložených 19 případů poutání za poslední 3 měsíce před projednávaným skutkem tak lze konkrétní důvod identifikovat pouze v jedenácti případech a při striktním výkladu § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě by ani u těchto jedenácti případů reálně neobstál důvod k použití poutání ani v jediném případě.

28. Relativně benevolentní byl i ustálený výklad podmínek pro odpoutání odsouzených. Ve všech zmiňovaných případech byly odsouzené poutány vždy právě na 2 hodiny, zpravidla s přesností na několik málo minut. Jen v jediném případě bylo poutání zkráceno, i tak ale trvalo 1,5 hodiny. [redacted] věznice pak k výsledkům provedené kontroly uvedla, že zákon nestanovuje jako okamžik pro obligatorní ukončení omezení volného pohybu to, že osoba omezená na pohybu již

nepokračuje ve svém jednání, ale to, že je zřejmé, že již nebude takové jednání opakovat, a už samotná existence odůvodněné obavy z možného pokračování protiprávního jednání tedy opravňuje k pokračování použití donucovacího prostředku. Podmínky pro odpoutání tak byly posuzovány ve věznici velmi přísně. Vyžadovalo se zřejmě úplné uklidnění odsouzené, včetně zanechání jakýchkoliv nevhodných verbálních projevů. Toto zklidnění odsouzené tak zřejmě bylo zvykem ověřit například požadavkem na omluvu odsouzené za jednání, pro které byl použit donucovací prostředek.

29. Výkladová praxe ve věznici tehdy považovala za správný a zákonný postup rovněž řetězení jednotlivých poutání. Z uvedených 19 případů k takovému řetězení použití donucovacího prostředku došlo třikrát. Takovýto postup připustila i svědkyně [redacted]. O praxi opakovaného poutání věděla i [redacted] věznice i další členové vedení. To zjevně zastávalo názor, že časový limit 2 hodin je stanoven pouze pro jedno připoutání, a pokud se po odpoutání závadové jednání opakovalo, šlo o nový skutek a mohlo dojít opět k připoutání až na další 2 hodiny. Opakování poutání tedy bylo považováno za sice nepříliš častý, ale přesto za zcela standardní postup. Obžalovaný připustil, že takovýto výklad je ve zřetelném rozporu s principy veřejného práva, v rovině laické je však takový výklad logický, neboť zákon opakované použití donucovacího prostředku skutečně nijak výslovně neupravuje. Pokud by agresivita měla přetrvávat i po dvou hodinách, pak nemá příslušník vězeňské služby prakticky žádný další nástroj, jak vůči odsouzenému postupovat. Na výběr má pouze připoutání na lůžko či opakování připoutání podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, jak výslovně potvrdil i [redacted] věznice i [redacted] dozorčí služby.

30. Všechny výše zmiňované záznamy o použití donucovacích prostředků pak byly označeny podpisem a razítkem [redacted] věznice, která záznamy pravidelně kontrolovala, nebo byly adresovány k rukám vedoucího oddělení výkonu vazby a trestu. Vedení věznice tedy bylo s popsanou praxí při používání donucovacího prostředku prokazatelně a skutečně seznámeno. Členové vedení věznice pak popsanou praxi považovali za správnou, nikdy proti ní neintervenovali, nikdy nespatřovali v používání donucovacího prostředku žádný problém, postup obžalovaných proti poškozené z této dlouhodobě zavedené praxe nějak nevybočoval.

31. Obžalovaní, resp. [redacted] o poutání v obou případech obratem informovala svou [redacted]. Vedení věznice pak považovalo postup obžalovaných proti poškozené za zákonný a správný i poté, kdy byli seznámeni s právním názorem státního zástupce. Nikdo z obžalovaných nebyl k použití tohoto donucovacího prostředku předem nijak cvičen, školen či metodicky usměrňován a na úrovni věznice neexistovala žádná podrobnější metodika, rozkaz či jiný normativ k jeho užívání. K podrobnější metodické úpravě se přistoupilo až v návaznosti na nyní projednávanou trestní věc. Tento konkrétní donucovací prostředek byl ve Věznici [redacted] používán relativně krátce a do praxe byl zaveden až na konci roku 2018 v souvislosti se změnou ve vedení věznice. V době posuzovaného jednání tak byl zmíněný prostředek užíván ve věznici zhruba 1,5 roku. Obžalovaní tedy k jeho používání přistoupili v době, kdy byl použit v počtu desítek případů. V zásadě s ním tedy byly minimální zkušenosti, resp. jednotliví obžalovaní s ním měli minimální zkušenost. Zmiňovaný extenzivní výklad ustanovení § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě nezastávali jen funkcionáři Věznice [redacted], ale i kontrolní orgány.

32. Kontrola provedena ze strany Generálního ředitelství vězeňské služby ČR zaměřená na používání donucovacího prostředku podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě ve Věznici [redacted] v období od [redacted] 2019 do [redacted] 2020 nekonstatovala žádné jednoznačné pochybení ve vztahu k žádnému z kontrolovaných případů, tedy ani k těm, které byly popsány shora. Kontrola jen konstatovala, že ze shromážděných informací vyplynula jednoznačná potřeba stanovení závazných postupů pro uplatňování institutu volného pohybu osoby, neboť je zde zmiňován možný systémový nedostatek spočívající ve způsobu připoutání, který připomínal ukřižování. Dále kontrola konstatovala nedostatky ve vedené dokumentaci, což mohlo být předmětem kárného

řízení s některými příslušníky. Kontrola však kvitovala přijetí závazného postupu při omezení volného pohybu, který vydala [redacted] věznice 28. 4. 2020, po němž mělo nastat podstatné zlepšení ve vedené evidenci. Důvody k připoutání se kontrola zjevně zabývala také, nicméně zřejmě akceptovala stanovisko [redacted] věznice o zákonnosti dosavadního postupu. Z uvedeného tedy dovozuje obžalovaný, že i Generální ředitelství vězeňské služby ČR aprobovalo extenzivní výklad podmínek pro poutání a neshledalo nedostatky, ani pokud šlo o důvody poutání nebo délku ani jeho řetězení. Průběžně pak krajské státní zastupitelství provádělo kontrolu používání donucovacích prostředků a i tato kontrola zůstala bez připomínek. Zřejmě tedy i státní zástupce provádějící ve věznici dozor považoval za správný a zákonný extenzivní výklad § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě.

33. Obžalovaný proto navrhl, aby odvolací soud od Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové vyžádal doklady a informace týkající se dokumentace ke kontrolám prováděným státním zástupcem krajského státního zastupitelství ve Věznici [redacted] v letech 2019 a 2020 a předvolal jako svědka státního zástupce, který v rozhodné době kontroly ve věznici prováděl.

34. Užívaný extenzivní výklad zřejmě v zásadě aproboval i policejní orgán a státní zástupce v jiných případech, neboť podle sdělení Generální inspekce bezpečnostních sborů bylo předmětem prověřování v trestním řízení celkem 7 dalších případů použití donucovacího prostředku ve Věznici [redacted], kdy mělo jít o poutání z důvodu křičení na příslušníka vězeňské služby, vyhrožování sebepoškozením, hození tácu s jídlem na zem, kdy šlo o připoutání odsouzených na 2 hodiny, resp. na dobu 1,5 hodiny. Všechny tyto věci pak postoupil policejní orgán, zřejmě po schválení státním zástupcem, k vyřízení [redacted] věznice s tím, že není důvodné podezření, že by se v popsaných souvislostech příslušníci vězeňské služby dopustili některého z trestných činů a že není namístě zahájit úkony trestního řízení. Je přitom zřejmé, že takový závěr mohl obstát pouze při značně extenzivním výkladu ustanovení § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě.

35. S ohledem na uvedené a právní názor vyjádřený v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 6 To 1108/2022 má obžalovaný za to, že zmíněné okolnosti měly být zohledněny při posuzování subjektivní stránky projednávaného trestného činu. Z příslušného rozhodnutí přitom vyplývá, že pokud příslušník bezpečnostního sboru použije donucovací prostředek způsobem, který je v tomto sboru běžný a standardní, nemůže se tím dopustit trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby bez ohledu na to, že daná běžná praxe sama o sobě je rozporná se zákonem.

36. Obžalovaný dále upozornil na to, že byl velen na dozorčí stanoviště č. [redacted], kde bylo jeho povinností mimo jiné poskytovat v případě potřeby pomoc, resp. zajištění ostatním příslušníkům, a krátce před 16. hodinou si jeho pomoc vyžádala [redacted] k odpoutání odsouzené umístěné na [redacted]. Z dokazování a zejména z výpovědi obžalované [redacted] vyplývá, že obžalovaný [redacted] nevěděl, kdo je na [redacted] umístěn, poškozenou neznal, nevěděl, z jakého důvodu byla připoutána, a nevěděl, jak dlouho se tam nachází. Žádný z provedených důkazů tyto okolnosti nevyvrací a neprokazuje, že by cokoliv z toho bylo obžalovanému známo. Do [redacted] nejprve vstoupila [redacted], [redacted] a [redacted]. Obžalovaný [redacted] zůstal nejprve stát na chodbě. Teprve zhruba po 14 sekundách vešel dovnitř. To odpovídá skutkovému ději, jak ho shodně popsali všichni tehdy přítomni obžalovaní, tedy tomu, že po odpoutání se poškozená chovala nevhodně, byť zpočátku pouze verbálně. To vedlo obžalovaného [redacted] k tomu, aby do místnosti vstoupil, neboť nabyl dojmu, že situace uvnitř eskaluje a obžalovaní budou potřebovat jeho pomoc. Znovu připomněl výpověď obžalované [redacted], která popsala, jak se poškozená vůči ní prudce rozešla, u toho máchala rukama a došla do těsné blízkosti obžalované a v této situaci nechtěla obžalovaná ustoupit. Protože byli s kolegy sehraní, věděli, že když se bude něco dít, že jde do tuhého, a každý uchopil poškozenou za jednu ruku. Tento popis události není jinými důkazy vyvrácen, případná výpověď poškozené, která by mohla vyznívat odlišně, pak nemůže proti výpovědím obžalovaných obstát. Podrobnější popis této události sama poškozená nepodala.

37. Podle znaleckého posudku doc. Čírtkové je u poškozené jednoznačná tendence zamlčovat vlastní negativní chování, sebe samotnou stavět do lepšího světla a odpovědnost přenášet na jiné osoby. I z předchozího děje poškozená zamlčela a přešla vlastní nevhodné chování a věc vylíčila tak, že byla ze školy odvedena v zásadě bez důvodu, resp. pro neomluvenou hodinu danou pozdním příchodem, když příčinu pozdního příchodu přenesla opět na jiné osoby. Skutková verze poškozené převzatá státním zástupcem je podle obžalovaného zcela nelogická. Pokud by obžalovaní neměli v úmyslu poškozenou odpoutat, nijak to nevysvětluje, proč vlastně do [redacted] vstupovali, proč si přivolávali k zajištění [redacted] a proč by vlastně měli zapotřebí jakkoli s poškozenou manipulovat a měnit její polohu. Taková manipulace s poškozenou by jim nic nepřinesla kromě práce navíc.

38. Zmíněná verze není konzistentní ani s videozáznamem. Z něj vyplývá, že obžalovaní setrvali v [redacted] zhruba 2,5 minuty. To je poměrně dlouhý časový úsek, pokud uvážíme, že k pouhému přepoutání poškozené do jiné polohy by postačilo řádově i desítky sekund. Stěží by to pak vyžadovalo přítomnost [redacted], neboť obžalovaní [redacted] a [redacted] by to jistě zvládli sami, když v dalších případech připoutání poškozené provedli vždy pouze dva příslušníci. Je zřejmé, že v [redacted] se za dobu 2,5 minuty skutečně muselo něco odehrát, resp. ten čas musel být na něco vynaložen. Současně takovýto časový úsek umožnil, aby proběhl skutkový děj líčený obžalovanými, tedy výměna několika vět mezi [redacted] a poškozenou, po které následovalo rychlé přiblížení poškozené k [redacted] a její následné připoutání. Skutková verze podaná ve výpovědích obžalovaných je tedy jedinou prokazovanou verzí tzv. druhého připoutání a žádný důkaz tuto verzi a obhajobu obžalovaných nevyvrací. Důvodem k opětovnému připoutání bylo to, že se poškozená k [redacted]. [redacted] prudce přiblížila na vzdálenost zhruba půl metru, přitom byla viditelně rozrušená, křičela a výrazně gestikulovala. Pohyb poškozené proti obžalované [redacted] pak přerušili další dva obžalovaní, kteří poškozenou chytili za ruce a znehybnili. To, jak měla být poškozená hodnocena z pohledu nebezpečnosti, co bylo jejím skutečným úmyslem, který zasahující příslušník logicky nemohl znát, nepokládá obžalovaný za podstatné, kdy významné je pouze to, jak se chování poškozené jevilo navenek.

39. Z dokazování dále vyplývá, že nikdo z obžalovaných poškozenou [redacted] neznal, nemohli mít tedy logicky žádnou představu, čeho je schopna a zda případně dokáže sáhnout k násilí i zda event. netrpí nějakou psychickou poruchou. Každý příslušník vězeňské služby musí předpokládat, že odsouzený, kterému čelí, může být potencionálně nebezpečný. Poškozená při svém přiblížení k [redacted] velmi výrazně gestikulovala a takové máchání rukama v bezprostřední blízkosti v úrovni obličeje může samozřejmě vyvolat dojem bezprostředně hrozící fyzické agrese. Dodržování bezpečné vzdálenosti, tzv. bezpečnostního odstupu je přitom jednou z podstatných zásad vštěpovaných příslušníkům bezpečnostních sborů. K tomu obžalovaný přiložil ještě vyjádření Policejního prezidia ČR, kdy navrhl touto listinou doplnit dokazování. Narušení bezpečnostního odstupu na vzdálenost dvou natažených paží, tedy minimálně 1 metr, která má poskytnout příslušníkovi dostatečný čas k tomu, aby mohl reagovat na jakýkoliv nenadálý fyzický útok, je relevantní pro bezpečnost daného příslušníka bezpečnostního sboru a ten musí na změnu situace nějakým způsobem reagovat. Z pochopitelných důvodů nesmí před třetí osobou ustoupit. Volbu své reakce musí provést podle konkrétní situace. Musí přitom dbát na svou osobní bezpečnost a bezpečnost jiných osob, jak vyplývá i z vyjádření generálního ředitelství vězeňské služby.

40. Obžalovaný nesouhlasí s úvahou, že se obžalovaní snaží ve své výpovědi zveličit nebezpečnost jednání poškozené. Samo o sobě už prudké přiblížení další osoby k příslušníkovi je relevantním důvodem pro zásah proti této osobě. Jde o univerzálně platnou zásadu, která je součástí standardního výcviku. Tento princip platí tím spíše v prostředí věznice. Zde je vězeň podroben zpřísněné disciplíně a musí plnit pokyny příslušníků vězeňské služby. Jakékoli vybočení z toho je logicky vnímáno jako závažné, neobvyklé a rizikové. Mezi vězněnými osobami je výrazně vyšší

výskyt nebezpečných osob nebo osob trpících duševními poruchami a jednání s nimi vyžaduje výrazně vyšší míru obezřetnosti.

41. Obžalovaný nepokládá za správné vnímat nebezpečnost poškozené v absolutní rovině, tedy tak, že by proti ní nemohl být použit donucovací prostředek podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, pokud je na místě dostatek příslušníků k tomu, aby poškozenou fyzicky přemohli, popřípadě že je nutné s použitím donucovacího prostředku vyčkat až na situaci, kdy by poškozená reálně někoho z obžalovaných napadla. Jakýkoliv fyzický střet s poškozenou totiž představuje riziko jak pro zasahující příslušníky, tak pro poškozenou samotnou, neboť při potyčce může snadno přijít k úrazu kdokoliv. Nelze ani vyžadovat od příslušníků, aby se vystavovali riziku zranění jen proto, že mají nad poškozenou početní převahu. Nelze ani vyžadovat, aby na sebe brali riziko eskalace počínající agresivity poškozené a pasivně čekali, kam až může dojít. Daný donucovací prostředek má ostatně i preventivní funkci.

42. Úvaha odvolacího soudu pak vychází z představy, že obžalovaní mohli kalkulovat s racionálním a rozumným chování poškozené, že se tedy neodváží napadnout [redacted] příslušníky vězeňské služby, kteří nad ní mají zjevnou převahu, ale ze shora uvedených důvodů se nelze na takovou racionalitu v prostředí věznice plně spoléhat. Za nepodloženou považuje obžalovaný úvahu, že po 2 hodinách fixace ve vynucené poloze nemohla být poškozená fyzicky schopna někoho napadnout. Poškozená byla i po připoutání v takové poloze, že měla relativní volnost pohybu, a z dokazování nevyplývá, že by připoutání omezilo její schopnost se po odpoutání bez problémů pohybovat. O tom svědčí i kamerový záznam z chodby po jejím odpoutání, kdy odchází zcela volně a bez jakýchkoliv omezení či zranění. Nakonec i výpověď svědkyně [redacted] zmiňuje případ odsouzené, která musela být pro pokračující agresivitu poutána celkem pětkrát za sebou. Samotné připoutání tedy slouží k psychickému zklidnění odsouzené, nicméně fyzicky ji nijak neomezuje v tom, aby mohla po odpoutání své jednání opakovat.

43. Ve vztahu k subjektivní stránce obžalovaný namítl, že na místo byl přivolán k zajištění svých kolegů při odpoutání [redacted], neznal důvod, pro který byla původně připoutána, nevěděl ani, jak dlouho byla připoutána, poškozenou neznal a nevěděl, zda má případně sklony k násilnému jednání. Z toho, že byl přivolán, i když se na místě nacházeli celkem [redacted] příslušníci vězeňské služby, mohl předpokládat, že [redacted] bude zřejmě odpoutání považovat za rizikové. Původně stál na chodbě před [redacted] až když situace po odpoutání poškozené začala eskalovat, vstoupil dovnitř, aby pomohl svým kolegům. Poškozená ve značně rozrušeném stavu poté rychle přistoupila k obžalované [redacted], v její bezprostřední blízkosti před ní prudce gestikulovala, v pohybu proti obžalované [redacted] poškozenou zastavili dva z přítomných dozorců, kteří ji chytili za ruce. V této situaci rozhodla obžalovaná [redacted] o opětovném připoutání poškozené. O tom obratem telefonovala s obžalovanou [redacted], jejich společnou [redacted], která tento postup schválila.

44. Obžalovaný [redacted] byl vycvičen k tomu, že příslušník vězeňské služby musí udržovat od odsouzených bezpečnostní odstup, a věděl, že nedovolené narušení tohoto odstupu je nedovolené chování odsouzené. Bylo-li doprovázeno křikem, prudkou gestikulací v bezprostřední blízkosti příslušníka a obecně viditelným psychickým rozrušením odsouzené, bylo možno je hodnotit tak, že směřuje k přímému fyzickému napadené [redacted] [redacted] nebo vytváří přinejmenším takové riziko. Obžalovaný nevěděl, co bylo důvodem prvního připoutání, ale logicky předpokládal, že zákonný důvod k němu byl dán, mohl dovozovat, že byla-li poškozená například připoutána za pokus o napadení příslušníka, je její popsané jednání opakováním téže fyzické agrese a byl mu znám i uvedený extenzivní výklad § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, který zastávalo i vedení věznice a který byl běžně aplikován. Za tohoto stavu nemohl mít žádnou pochybnost o tom, že [redacted] rozhodla správně a donucovací prostředek je použit důvodně. Proto také jmenované s dalšími kolegy pomohl její rozhodnutí vykonat.

45. Pokud je mu kladeno za vinu, že se účastnil pravidelných kontrol poškozené a po dobu zhruba 1,5 hodiny nerozhodl o jejím odpoutání, tak jeho povinností nebylo provádět kontroly odsouzené, tam šlo o povinnost jiných příslušníků. S odkazem svou i další výpovědi obžalovaných dovozuje, že u poškozené po celou dobu druhého připoutání nebyl důvod pro odpoutání naplněn. Poškozená se při kontrolách projevovala verbálně agresivně, příslušníkům adresovala různé nadávky, vyhrožovala jim, že si na ně bude stěžovat apod. Úvaha, že nadávky nejsou dostatečným důvodem pro pokračování v použití donucovacího prostředku, je nesprávná. Samotné připoutání jakoukoli fyzickou agresivitu efektivně znemožňuje, ale to, zda přetrvává obava z možného opakování, musí vyhodnotit daný příslušník vězeňské služby podle své zkušenosti. Pokud projevovala i při kontrolách poškozená verbální agresivitu, když fyzické pro znehybnění nebyla schopna, vedlo to logicky k důvodné obavě, že by po odpoutání opět sáhla k agresi fyzické. Bylo proto nutno vyčkat na naprosté zklidnění poškozené, přičemž bezprostředně poté, kdy se omluvila za předchozí jednání, což obžalovaní brali jako známku jejího uklidnění a reflexe předchozího jednání, byla odpoutána.

46. K tomu, že pominuly důvody pro upoutání poškozené dříve, nepředložil státní zástupce žádný důkaz a postih za „neodpoutání“ poškozené je dovozován jen z toho, že trvalo zhruba 1,5 hodiny. To nicméně k závěru o nezákonnosti, resp. k vyvrácení obhajoby obžalovaného nestačí. Obžalovaný dále poukázal na to, že znění § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě je velmi stručné, jeho praktické použití nutně vyžaduje výklad jednotlivých pravidel v něm uvedených. Dané ustanovení má především preventivní účel, což je patrné z jeho druhé věty, která podmiňuje odpoutání osoby tím, že se jednání, na jejímž podkladě byla připoutána, nebude opakovat. Má se tedy především dané agresivní osobě bránit v tom, aby napadala jiné osoby, ničila majetek či poškozovala sama sebe. Donucovacího prostředku je tedy třeba použít jako prostředku předstižného. Opačný závěr by nebyl logický, bylo by absurdní požadovat po příslušníkovi vězeňské služby, aby musel s jeho použitím vyčkávat až na okamžik, kdy bude jeho napadení dokonáno, kdy bude udeřen on sám nebo jiná osoba. Užití sousloví „fyzicky napadá příslušníka“ je tedy třeba interpretovat ve vztahu k tomu, zda má jít o dokonaný skutek, či zda lze k jeho použití sáhnout už v případě pokusu o napadení či přípravě takového napadení. Obdobně je třeba řešit otázku, zda jej lze použít v případě, kdy zatím nedošlo k pokusu o napadení, ale s ohledem na okolnosti je zřejmé, že takové napadení bezprostředně hrozí, resp. chování odsouzeného vzbuzuje dojem, že k němu bezprostředně dojde či může dojít. V úvahu přichází i otázka použití v situaci, kdy odsouzená sice k napadení jiné osoby nebo k sebepoškození nepřikročila, ale slovně jím hrozí.

47. Z dokazování vyplynulo, že v praxi panovala široká shoda na tom, že tohoto donucovacího prostředku lze využít jako předstižného, tedy v široce vykládané prevenci napadení či sebepoškozování. Typicky v příkladech, kdy odsouzená napadením jiné osoby nebo sebepoškozením toliko verbálně hrozila. Na takovém výkladu se zjevně shodovalo vedení věznice, generální ředitelství vězeňské služby, státní zástupkyně krajského státního zastupitelství vykonávající ve věznici dozor, i policejní orgán a státní zástupce. Jde tedy o výklad nejen logický, ale především v rozhodném období široce zastávaný. Délka připoutání pak nemá žádnou korelaci se závažností jednání, pro které se k poutání přistoupilo, a pokud trvaly jeho důvody, mohlo poutání trvat až 2 hodiny. Jestliže jako podmínku odpoutání zákon stanoví, že musí být zřejmé, že osoba závadové jednání nebude opakovat, nepostačuje například to, že krátkodobě zanechá agresivních projevů. Musí totiž panovat jistota o jejím úplném zklidnění. Všechny naznačené výkladové problémy fakticky existují, vychází z reálných situací a v praxi musí být řešeny. Každý příslušník vězeňské služby tedy musí být při aplikaci zákona schopen vyřešit problém týkající se možného použití donucovacího prostředku podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě proti odsouzené, která vyhrožuje napadením nebo vlastním poškozením, či zvážit, zda musí vyčkat až do okamžiku, kdy k útoku fyzicky dojde. Příslušník vězeňské služby přitom může být postižen nejen za nezákonný zákrok, ale i za to, že včas adekvátním způsobem nezakročil a jeho pasivita například vedla ke zranění jiné osoby. Rozhodnutí o použití donucovacího prostředku je tedy závislé na

úsudku konkrétního příslušníka vězeňské služby a na tom, jak konkrétní situaci vyhodnotil. Zákon v tomto směru neposkytuje jednoznačné vodítko a příslušník je odkázán pouze na svou zkušenost, výcvik a metodické vedení, kterým je připravován na plnění služebních úkolů.

48. Jde o příslušníka bezpečnostního sboru, v jehož rámci fungují specifická vnitřní pravidla, ta spočívají mimo jiné v tom, že jsou příslušníci soustavně podrobováni výcviku a metodické přípravě a rovněž jsou podrobeni oproti jiným povoláním výrazně příslušné subordinaci. Je tedy v bezpečnostních sborech zvykem relativně menší samostatnost jednání řadového příslušníka a existuje vysoká míra spoléhání na standardní postupy, pokyny nadřízených a dodržování jimi stanovených a schválených postupů. Na uvedená specifika činnosti bezpečnostních sborů upozornil Nejvyšší soud právě ve svém usnesení sp. zn. 6 Tdo 1108/2022. V nyní projednávané věci se přitom jedná o situaci analogickou s věcí posuzovanou ve zmiňovaném rozhodnutí a s argumentací obžalovaného v tomto směru se nalézací soud nějak nevypořádal. Původně přitom této argumentaci přisvědčil, nyní ji opustil, aniž by odůvodnil proč.

49. Podle obžalovaného je nutné procesně vycházet z toho, že posouzení oprávněnosti použití donucovacího prostředku je otázkou odbornou, nikoli právní, soudy o ní zjevně nemohou rozhodnout samy, a to ani formou závazného právního názoru odvolacího soudu, zejména pokud by jejich vlastní hodnocení bylo v rozporu s tím, jak je zhodnotí odborně kvalifikované osoby, zejména z řad jiných příslušníků vězeňské služby a jejich kontrolních orgánů. Okresní soud pak postupoval nesprávně, i pokud zamítl důkazní návrhy obžalovaných směřující k tomuto odbornému posouzení, především pokud šlo o návrhy na výslech svědka [redacted], který ve věznici provádí výcvik sebeobrany a taktické přípravy, a listinných důkazů v podobě metodických pokynů nadřízených a Generálního ředitelství Vězeňské služby k sebeobraně a výcviku, a toho, jak s nimi byli obžalovaní seznámeni.

50. Pro posouzení důvodnosti použití služebního zákroku je relevantní pouze to, zda byl proveden v mezích výcviku a metodické přípravy příslušníka. To, zda sama metodická příprava byla souladná se zákonem, nelze obžalovanému příslušníkovi bez dalšího přičítat k tíži. K používání donucovacího prostředku ve smyslu § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě pak nebyli příslušníci vězeňské služby nijak cvičeni ani školeni. K jeho používání neexistovala v rozhodné době ani žádná metodika. Jediné metodické vodítko tak představovala ex post utvářená praxe užívání tohoto donucovacího prostředku ve věznici. Tedy to, jak se během zhruba roku, kdy byl ve věznici užíván, ve věznici ustálila, jak ji dlouhodobě schvalovalo vedení věznice. Obžalovaní proti poškozené postupně zasahovali způsobem, který byl souladný s ustálenou výkladovou praxí § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, a od tohoto výkladu se obžalovaný nějak neodchyloval, nepředstavoval žádný exces z ustálené praxe. Tento postup je užíván ve věznici a nemůže být tedy trestným činem.

51. Obžalovaný pak poukázal i na nález Ústavního soudu sp. zn. III ÚS 888/14 ve vztahu k prokazování znaku úmyslu způsobit jinému škodu nebo jinou závažnou újmu a připomněl, že obžalovaní postupovali způsobem, který byl ve věznici zcela standardní. Samotné poutání provedli obvyklým způsobem a nešlo o polohu, která by byla nadnormálně bolestivá či omezující. Nelze tedy dovozovat úmysl způsobit poškozené jakoukoliv újmu. Subjektivní stránka ke spáchání trestného činu tak v případě obžalovaného [redacted] zcela absentuje. Posouzení toho, zda postup konkrétního obžalovaného dosahuje požadovaného stupně společenské škodlivosti, aby jeho jednání muselo být posuzováno jako trestný čin, pak rovněž absentuje a s jeho obhajobou se okresní soud nějak nevypořádal.

52. Za nepřiměřeně přísný pokládá obžalovaný i uložený trest odnětí svobody. V obžalobě bylo jednání posuzováno jako trestný čin podle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a), d) tr. zákoníku ohrožený trestem odnětí svobody se spodní hranicí dvou let a tomu odpovídal i návrh státního zástupce na uložení trestu. Nalézací soud skutek právně překvalifikoval na trestný čin podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku s dolní hranicí trestní sazby na tři roky s tím, že důvodem pro změnu právní kvalifikace bylo to, že státní zástupce neprokázal původní tvrzení o tom, že by obžalovaní

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

poškozenou mučili či s ní zacházeli krutě a nelidsky. Jako trestný čin bylo posouzeno pouze samotné použití donucovacího prostředku, jež by bylo při původní právní kvalifikaci skutku konzumováno speciální skutkovou podstatou trestného činu podle § 149 tr. zákoníku. Jednání spočívající v „pouhém“ nezákonném použití donucovacího prostředku je pak třeba pokládat za typově méně závažné než jednání spočívající v nezákonném použití téhož donucovacího prostředku krutým a mučivým způsobem. Změnou právní kvalifikace však přesto došlo k paradoxnímu důsledku, kdy obžalovaní poté, co byli uznáni vinnými typově méně závažným jednáním, byli postiženi o polovinu vyšším trestem, než kdyby bývali byli poškozenou „mučili“. Tento nelogický vztah spodních hranic trestních sazeb měl být v posuzované věci řešen postupem podle § 58 odst. 1 tr. zákona o mimořádném snížení pod spodní hranici trestní sazby. Obžalovaný [redacted] pak navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve vztahu k němu zrušil a poté ho zprostil obžaloby. Připomněl i obsah petice odsouzených žen, které si ho jako dozorce oblíbily a dožadují se jeho návratu.

53. **Obžalovaný** [redacted] rovněž namítl, že nemohl vědět, zda poškozená někoho napadla, zda se o to nepokusila, zda případně neničila majetek nebo se o to pokusila, zda ohrožovala život někoho jiného či se dopustila podobného jednání. Nebyl přítomen u předvádění nebo odvádění poškozené ze školského střediska, neznal důvod, pro který byla ze školského střediska odvedena. Nevěděl ani o tom, že je odtud odváděna, nemohl vědět, zda došlo k nějakému incidentu během odvádění, případně na [redacted], kde byla následně připoutána. Nebyl ani u jejího připoutání a nemohl nijak vyhodnotit, zda bylo či nebylo důvodné. O jejím připoutání se dozvěděl až tehdy, kdy na základě příkazu [redacted] šel provést kontrolu [redacted]. Je tedy zcela vyloučeno, že by jeho postup při kontrole byl motivován jejím předchozím nevhodným verbálním chováním, či jakýmkoliv dřívějším chováním, nebo že by měl vědomost o jakémkoliv skutečném důvodu jejího omezení. Protože tedy u žádné z předchozí události nebyl, byl zcela odkázán na to, jakých informací se mu o postupu vůči poškozené dostalo od nadřízených. Pravděpodobně předpokládal, že připoutání bylo hlášeno dalším nadřízeným, což se také skutečně stalo, a předpokládal, že nadřízení až po [redacted] věznice tento krok vůči poškozené schválili. Po návratu z každé kontroly informoval svou nadřízenou, že poškozená není klidná. Z provedených důkazů rovněž vyplynulo, že obžalovaný nebyl ani u druhého připoutání [redacted] a nemohl tedy vyhodnotit, zda k němu došlo důvodně nebo nedůvodně. Následně provedl ještě další kontroly a posléze byl u jejího konečného odpoutání.

54. Popis skutku, jehož se měl tento obžalovaný dopustit, se tedy zcela vymyká tomu, co bylo provedenými důkazy prokázáno. Z dokazování ve vztahu k němu vyplynulo pouze to, že byl několikrát poškozenou kontrolovat, a to v souladu s pokyny, které obdržel od nadřízené. V žádném případě nemohl sám svévolně rozhodnout o jejím odpoutání. Představa, že by tak učinil, nerespektuje to, že byl ve vztahu podřízenosti dané jeho služebním poměrem.

55. Nalézací soud se neřídil nálezem odvolacího soudu obsaženým v rozhodnutí ze dne 30. 5. 2023, kde odvolací soud upozornil, že nelze beze zbytku akceptovat předpoklad státního zástupce, že prakticky všichni obžalovaní, kteří přišli s poškozenou do kontaktu, jednali s tímto záměrem a vědomím, že proti ní nezákonně a v rozporu s podmínkami § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě použit intenzivní donucovací prostředek a že u každého z obžalovaných bude nutné posuzovat, v kterou dobu, v jaké míře a v jakých souvislostech se do jednání vůči poškozené zapojil. Nezohlednil ani další pasáž zrušujícího rozhodnutí odvolacího soudu, který připomněl, že řada obžalovaných se nacházela v postavení podřízených, že v podstatě plnili jen pokyny, které jim byly vydány jejich [redacted], že zákrok nebyl nějak utajován, byl zaznamenán do příslušné dokumentace a nahlášen nadřízeným. Tyto pasáže by se vztahovaly právě a zejména ke [redacted], který, jak bylo řečeno, nemohl mít jediný důvod k tomu, aby se [redacted] za cokoli mstil, a kromě běžných kontrol jmenované, při kterých shledával, že není klidná, a její stav hlásil, nic jiného nevykonal. Nebyl u žádného incidentu, jmenovanou nepředváděl a ani jednou ji nepřipoutával či

nepřepoutával. Popis skutku ve vztahu ke [redacted] tak neodpovídá provedeným důkazům a naopak je s nimi v přímém rozporu.

56. Rozporů je v odůvodnění rozsudku celá řada, kdy se hovoří o vzájemné součinnosti, kdy jednal každý z obžalovaných určitým dílem, což naprosto neodpovídá tomu, že jednání obžalovaných nakonec nebylo jako spolupachatelství posouzeno. Jestliže okresní soud shledal, že nejde o spolupachatelství, a o ně u všech obžalovaných určitě nešlo, měl u každého z obžalovaných vyjádřit, co považuje za jednání, které by mohlo být postiženo podle některého ustanovení trestního zákona. V případě [redacted] by musel dojít k závěru, že pouze prováděl kontroly [redacted]. Text zjištění, že okolo 16.24 hodin [redacted] s [redacted] poškozenou přepoutali do určité pozice, sice odpovídá textu v obžalobě, ale provedeným důkazům neodpovídá ani čas a ani to, kdo se přepoutání zúčastnil, když ani samotná poškozená se o [redacted] ohledně druhého poutání vůbec nezmiňuje.

57. Další rozpor existuje i mezi slovy ve výrokové části rozsudku, že si všichni obžalovaní museli být vědomi toho, že jejich jednání vzhledem ke způsobu a době připoutání, zdravotnímu stavu poškozené a bezbrannosti, je způsobilé přivodit poškozené silnou fyzickou a duševní bolest, a zjištěním v bodě č. 71 rozsudku, kde se hovoří o tom, že šlo o standardní způsob používaný v rámci věznice, ničím nevybočující z běžné praxe, přičemž se jednalo o nikterak trýznivé či mučivé připoutání.

58. Textu trestního zákoníku v rozsudku neodpovídá ani věta za slovy „tedy“, nelze ji totiž libovolně měnit a upravovat. Z rozsudku okresního soudu ve vztahu ke [redacted] nevyplývá ani zhodnocení subjektivní stránky jeho jednání. Obžalovaný proto navrhl, aby jej odvolací soud zprostil obžaloby podle § 226 písm. c) tr. řádu.

59. **Obžalované** [redacted] **a** [redacted] ve svém odvolání rovněž namítly, že popsané jednání není trestným činem, neboť obžalované vykonávaly svou pravomoc v mezích zákona, navíc nešlo o použití donucovacích prostředků, ale užití prostředku připoutání podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, což pokládají za podstatný a zásadní rozdíl z hlediska splnění podmínek zvoleného postupu. Obžalované jsou trestány za jednání, kterým se snažily zabránit protiprávnímu jednání odsouzené [redacted], které gradovalo a bylo již řešeno u více soudů. Zpětně je možné snadno hodnotit rozhodnutí příslušníků vězeňské služby, nicméně obžalované se rozhodovaly v konkrétním čase, a to v reakci na protiprávní jednání odsouzené [redacted] a nebylo nijak prokázáno, že by se rozhodovaly na základě jakékoliv předchozí domluvy, a už vůbec ne v úmyslu potrestat odsouzenou [redacted] za její předchozí jednání a chování na školském zařízení.

60. Odsouzená [redacted] se chovala v rozporu s právními předpisy, porušovala řád výkonu trestu i interní předpisy věznice. Svým chováním při předvádění jednoznačně porušovala předpisy výkonu vazby a trestu. Protože při předvádění sdělila, že na oddíl nepůjde, začala se slovně bránit, příslušníky vězeňské služby začala urážet a dále kopla do zábradlí na schodech, používala sprosté výrazy, tak na základě tohoto jednání bylo teprve po telefonické konzultaci rozhodnuto obžalovanou [redacted], která byla [redacted] předvádějícím příslušníkům vězeňské služby, o tom, že bude s odsouzenou [redacted] učiněn ze strany obžalované [redacted] pohovor, a to na oddělení výkonu kázeňských trestů, kde se obžalovaná [redacted] v té chvíli nacházela. Z tohoto jediného důvodu byla odsouzená [redacted] předvedena právě na to oddělní. Zde vykonávala službu i obžalovaná [redacted].

61. K převedení poškozené na tento oddíl tedy nedošlo z žádného pomstychtivého úmyslu, jak bylo nedůvodně a nedoloženě dovozováno. Po předvedení poškozené na oddělení výkonu kázeňských trestů bylo obžalovanou [redacted] rozhodnuto, že pohovor bude proveden v předmětné [redacted] s ohledem na přítomnost dalších odsouzených na oddíle OVKT. V [redacted] bylo v té době pouze strohé vybavení, ležely zde na zemi matrace, poté se najednou poškozená tzv. zasekla, začala se chovat velmi nepřístojně a agresivně, začala vulgárně a agresivně vykřikovat, chovala se arogantně, když byla obžalovanou [redacted] napomenuta, poškozená s křikem rozkopla

matrace, učinila útočný pohyb proti obžalované [redacted] dostala se do její těsné blízkosti, rozhazovala a šermovala rukama a to těsně před obličejem obžalované [redacted]. Takovéto jednání je nutné vždy považovat za možný útok a nelze ho tolerovat a nechat ho bez odpovídající reakce.

62. Obžalovaná [redacted] tedy v této situaci musela na chování poškozené reagovat a zcela legitimně rozhodla o tom, že bude využito oprávnění podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, a že tedy poškozená bude připoutána na dobu nezbytně nutnou k jejímu zklidnění, nejdéle však dvě hodiny, k okenní mříži způsobem, kterým byl v daném čase a místě tehdy obvyklý. To ostatně potvrdila řada výpovědí jednotlivých svědků z Věznice [redacted] a také šetření GIBS o jiných případech takovéhoto poutání odsouzených.

63. Obžalovaná [redacted] skutečně neměla žádnou jinou možnost, jak postupovat. Poškozenou nebylo možno z důvodu obsazenosti umístit do žádné jiné [redacted], ve stavu, v jakém se nacházela, nemohla být umístěna zpět na svůj oddíl, hrozilo její sebepoškození, ničení majetku vězeňské službě nebo konflikt s dalšími odsouzenými a nebylo ji možno ani připoutat k lůžku, když nebyly k dispozici poutací popruhy. Obžalovaná [redacted] však rozhodla pouze o samotném zákonném připoutání a nikoliv o délce jeho trvání. Rozhodla pouze o tom, že poškozená bude připoutána do doby, než se náležitě zklidní a bude ji možné odpoutat. Samozřejmě bylo zohledněno, že půjde maximálně o dobu dvou hodin, což bylo výpověďmi jasně prokázáno. O tomto svém rozhodnutí informovala svého nadřízeného a toto rozhodnutí bylo také zapsáno do příslušné evidence. V dané situaci tak absentoval jakýkoliv úmysl obžalovaných poškozenou za cokoliv trestat či ji trýznivě připoutat.

64. Žádné trýznivé připoutání ani nebylo prokázáno, poškozená neměla žádné zranění, odřeniny na rukou nebo modřiny. Absolutně nereálný je i způsob upoutání tzv. ukřižováním, aniž by zanechal následky na těle poškozené. Ta měla i po připoutání poměrně volný pohyb, neměla ruce spoutané tak, aby jí to působilo bolest nebo zranění. To, že mohla mít po jistou dobu na zápěstí mírné otlaky, je zcela logické, ale šlo o otlaky tak nepatrné, že nebyly následně ani znatelné.

65. Z důvodu svého chování byla poškozená omezena na volném pohybu, aby jí bylo zabráněno v dalším možném předpokládaném protiprávním jednání, aby došlo k jejímu zklidnění s tím, aby dále nezpůsobila sobě nebo jiné osobě případné zranění a neničila majetek vězeňské služby.

66. Závěry napadeného rozsudku zcela abstrahují od skutečnosti, že ve věznicích existují a jistě by měla existovat smysluplná prevenční opatření, neboť příslušníci vězeňské služby nemohou čekat na to, až se skutečně něco stane, až skutečně dojde k jejich napadení s možnými následky zranění. Podle obžalovaných je zarážející, že soudy nepokládají vstup do osobní zóny obžalované a možný útok rukou nebo jinými částmi těla odsouzené za vážnou hrozbu. Takové útoky jsou ve věznicích zcela běžné. Není možné vyčkávat až do krajního okamžiku a pak teprve zasahovat, ale je nezbytné tomu již preventivně účinně předcházet a zabránit, zvláště za situace, kdy odsouzená odmítá uposlechnout výzvy a pokyny příslušníků vězeňské služby. Pokud poškozená vzteky rozkopala matrace a následně útočně rychlým krokem s křikem přistoupila k obžalované [redacted] a později i k obžalované [redacted] a deset centimetrů od obličeje jí agresivně máchala rukama, tak by odsouzená byla zcela jistě schopna obžalovanou [redacted] či [redacted] zranit v obličeji, třeba na očích nebo jinak, a to i s možnými trvalými následky.

67. Rozsudek nijak nehovoří o tom, jak se tedy měla obžalovaná [redacted] v dané situaci správně zachovat, aby si nepřivodila toto trestní stíhání. Totéž platí i pro obžalovanou [redacted], kdy podobná situace se opakovala poté, kdy po dvou hodinách obžalovaná [redacted] rozhodla ze své služební pozice o tom, že bude poškozená dále připoutána, neboť opět neměla jinou možnost, jak s poškozenou naložit. O tomto svém rozhodnutí informovala [redacted] obžalovanou [redacted], která její rozhodnutí a jeho odůvodnění vzala na vědomí a považovala je za zákonné a správné. Obžalovaná [redacted] neměla žádný důvod zpochybňovat rozhodnutí obžalované [redacted]. Z poskytnutých informací obžalované [redacted] bylo zřejmé, že poškozená byla opětovně připoutána k mříži ze zákonných důvodů, a to pouze do doby jejího zklidnění, maximálně

do dvou hodin s tím, že budou opět prováděny kontroly této odsouzené. Obžalovaná [redacted] byla přítomna prvnímu připoutání poškozené a do předmětné [redacted] šla před uplynutím doby dvou hodin s úmyslem kontroly stavu poškozené a jejího případného odpoutání, pokud by se zklidnila a mohla být přemístěna na ubytovací oddíl.

68. V dané situaci neměl nikdo z obžalovaných žádný zájem ani úmysl ponechat poškozenou připoutanou na oddělení OVKT. Její pobyt zde pouze dozorcům přidělával práci s její kontrolou, zápisy a hlášením, a neměli důvod schválně ji tam nechávat déle, než bylo nutné k jejímu zklidnění a dosažení účelu, pro který byla připoutána. Obžalovaná [redacted] ze své pozice řádným způsobem po celou dobu prováděla kontroly poškozené, nicméně za situace, kdy poškozená nebyla po celou dobu zklidněná, nebylo možné ji odpoutat během prvních dvou hodin. Po odpoutání se však poškozená chovala úplně stejně jako při jejím připoutání, začala opět vulgárně vykřikovat, napadat dozorce, opět rozkopla matrace, rozešla se tentokrát proti obžalované [redacted] a za současného mávání rukama narušila její osobní zónu. Nastala tedy úplně shodná situace a je zřejmé, že se nijak nezklidnila a hodlala pokračovat ve svém protiprávním agresivním jednání. I v této situaci byla obžalovaná [redacted] přesvědčena, že rozhodla zcela legitimně o opětovném připoutání poškozené, opět obvyklým způsobem, když jiný postup v dané chvíli nebyl možný.

69. Konkrétní způsob poutání nebyl v té době nijak detailně upraven žádným předpisem a ve Věznici [redacted] byla v té době běžná praxe taková, že pokud odsouzená nebyla zklidněna, byla připoutána opětovně. Ve spise bylo dokumentováno opakované připoutávání odsouzených dokonce i v delších časech, a to bylo zřejmě hodnoceno jako oprávněné. O opětovném připoutání obžalovaná [redacted] telefonicky informovala obžalovanou [redacted], která to vzala na vědomí.

70. Nelze přijmout nepodložené tvrzení a dedukci, že po prvním připoutání nebyla poškozená schopna jakéhokoliv útoku, to nebylo ničím doloženo, a pokud byla schopna i po druhém připoutání a odpoutání po další 1,5 hodině normálního odchodu, jak je patrné z kamerových záznamů, podle nichž byla schopna normálně vyjít z [redacted], vzít si večeři, jít na ubytovací oddíl, a neměla žádné zranění, byla zcela jistě schopna uvedeného jednání, tedy útoku na dozorce.

71. O přepoutání po dvou hodinách nebylo rozhodnuto nějakým společným jednáním obžalované [redacted] a [redacted]. Šlo vždy o jejich samostatné rozhodnutí reagující na konkrétní agresivní chování poškozené na konkrétním místě a v daném okamžiku. Způsob poutání popisovaný poškozenou by musel na jejím těle zanechat stopy v podobě jizev, odtoku, odřenin, a nic takového nebylo zjištěno ani prokázáno. Skutečnost, že se poškozená nakonec pomočila, byla následkem toho, že sama opakovaně odmítala nabízenou možnost využít toaletu, a je možné, že tak učinila i záměrně. Samotné zadržení močení na dobu 3,5 hodiny není ničím, co by bylo neuskutečnitelné či vysoce problematické. Například soudní jednání trvají často i další dobu, kdy nikdo z přítomných neodchází na toaletu. To, že se poškozená po 3,5 hodinách pomočila, zapadá spíše do kontextu její snahy o možné přivození trestněprávního postihu obžalovaným dozorcům. Podobné snahy poškozené byly ostatně doloženy ve spisovém materiálu.

72. Z e-mailu od [redacted] je zřejmé, jak se poškozená běžně účelově chovala. Sama se přiznala k chování se záměrem poškodit dozorce, aby se jim pomstila, aby se jí báli, aby si mohla dělat, co chce. Nabízí se otázka, proč se naopak poškozená chtěla vrátit do Věznice ve [redacted], kde jí bylo údajně tak hrozně a trýznivě ubližováno. Nelze přehlédnout ani její chování v dalším období, kdy například křivě obvinila příslušníky vězeňské služby ve Věznici [redacted] a v [redacted], nerespektovala soudní zákaz chovu zvířat, nerespektovala uložený zákaz řízení motorových vozidel, jde o osobu, která je společensky nebezpečná a nepřizpůsobivá.

73. Ve věci byli vyslýcháni i nadřízení obžalovaných z Věznice [redacted] včetně [redacted] věznice a všichni vypověděli, že obžalované postupovaly správně, jejich postup vyhodnotili jako zákonný s tím, že sami by postupovali stejně. Nebylo doloženo jakékoliv proškolení obžalovaných k tomu, jak by se v takových situacích měli chovat, k tomuto postupu nebyla v rozhodné době ani žádná relevantní metodika, vše se řešilo až následně po zahájení trestního řízení v této věci.

Obžalované tedy jednaly v dobré víře, že postupují správně a zákonně tak, aby byl zajištěn řádný výkon trestu odnětí svobody ze strany odsouzených. Nejednaly v žádném úmyslu spáchat jakýkoliv trestný čin.

74. Pokud by přesto soud dospěl k závěru, že jednání obžalovaných bylo excesivním výkonem jejich pravomoci, který neodpovídal z hlediska proporcionality chování a jednání poškozené, měla by být věc postoupena do kázeňského řízení, neboť je trestní stíhání vedeno v rozporu s principem subsidiarity trestní represe, jakož i s principem ultima ratio. V tomto směru obžalované poukázaly na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 1411/2008, sp. zn. 15 Tdo 190/2014, sp. zn. 8 Tdo 1350/2013 a namítly, že jednání obžalovaných nevykazuje v žádném případě znaky závažnějšího protiprávního jednání, jejich jednání pak nebylo učiněno s pohnutkou spáchat jakékoliv protiprávní jednání. Bylo postupováno v souladu se zavedenou praxí a jednání neměla ani žádné závažnější následky. Zájmem společnosti v tomto případě nemůže být trestněprávní represe vůči obžalovaným. Nakonec v tomto případě je zřejmé, že už samotné projednávání této věci vedlo k upřesnění užívání oprávnění podle § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě v zařízeních vězeňské služby.

75. Vytýkané jednání by mohlo být v rovině trestního práva nejvýše jen nedbalostním mařením úkolu úřední osoby z nedbalosti. Odvolací soud už dříve zdůraznil, že nemusí být shodným způsobem posuzováno jednání všech jednotlivých obžalovaných. Posuzování věci z pohledu úmyslného zneužití pravomoci úřední osoby nebo dokonce zločinu mučení a jiného nelidského zacházení není správné, neboť zcela abstrahuje od pohnutky, se kterou obžalované vůči poškozené zasahovaly.

76. Obžalované si jsou s odstupem času a při současném posuzování celé věci vědomy, že postup, který v rámci použití donucovacích prostředků zvolily, nemusel být postupem nejvhodnějším, a bylo by jistě možné v závislosti na míře formalismu a alibismu jednotlivým obžalovaným vytknout konkrétní nedostatky. To však ještě neznamená, že obžalované jednaly s pohnutkou spáchat na poškozené jakýkoliv trestný čin. Od počátku sledovaly zcela legitimní cíl, kterým bylo zabránit poškozené v dalším vysoce agresivním a zcela nepřijatelném jednání. Subjektivní stránka trestného činu se pak v případě trestného činu podle § 329 tr. zákoníku nevyčerpává samotným úmyslem podle § 15 tr. zákoníku, ale jednání pachatele musí být zároveň vedeno pohnutkou spáchat trestný čin. Obžalované jsou přesvědčeny, že ve věci zcela absentoval jakýkoliv úmysl zneužít svěřenou pravomoc, který by byl veden pohnutkou, aby obžalované svým jednáním způsobily poškozené závažnou újmu, navíc využívaje její bezbrannosti a tísně, kdy by obdobné jednání mělo být posuzováno nikoliv jako úmyslný zločin zneužití pravomoci úřední osoby, ale nanejvýš, pokud by nešlo o podezření na spáchání kázeňského přestupku podle § 50 odst. 1 zákona o služebním poměru, jako maření úkolu úřední osoby z nedbalosti. V průběhu dokazování tak nedošlo k prokázání motivu, respektive pohnutky, jako nezbytné složky subjektivní stránky trestného činu a nelze tak obžalované uznat vinnými z úmyslu zneužití pravomoci úřední osoby, natož pak ze zločinu mučení a jiného nelidského zacházení. Dosavadní neprokázání pohnutky (motivu) ostatně konstatoval samotný odvolací soud, když uvedl, že „i když nemusí být vyloučeno, že motivem jednání obžalovaných byla snaha pomstít se poškozené“. Proto v případě pochybností bylo namístě postupovat ve prospěch obžalovaných.

77. Odvolací soud rovněž uvedl, že nelze bezezbytku akceptovat předpoklad státního zástupce, že prakticky všichni příslušníci vězeňské služby, kteří přišli do kontaktu s poškozenou, jednali s uváděným záměrem a vědomím, že proti ní nezákonně a v rozporu s podmínkami § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. použijí intenzivně donucovací prostředek, a to v mimořádném rozsahu po dobu 3,5 hodiny až do momentu, kdy se poškozená pomočila.

78. Dále pak obžalované poukázaly na analogické případy rozebírané v judikatuře Nejvyššího soudu TR NS 1/2004 – T 646, TR NS 16/2005-T 801, TR NS 6 Tdo 1121/2003 a při porovnání s analogickými případy vyjádřily obžalované přesvědčení, že v předmětné věci u nich zcela

absentuje úmysl, a to i úmysl nepřímý. V daném případě by tak bylo možné posuzovat jednání obžalovaných nejvýše jako nedbalost, a to buď vědomou, nebo nevědomou.

79. Obžalované pak dovozují, že na jejich straně došlo k porušení jejích procesních práv, když se nalézací soud nevypořádal s podstatnou částí uplatněné obhajoby, která navrhovala výslech „[redacted]“, totiž osoby pana [redacted], který provádí výcvik ve vztahu k oprávnění příslušníků vězeňské služby zasahovat vůči odsouzeným. Tento důkaz pokládají za podstatný pro vyhodnocení subjektivní stránky předmětného jednání, které je jim kladeno za vinu.

80. Ve vztahu k odvolací argumentaci pak namítaly obžalované dílčí nepřezkoumatelnost rozsudku, neboť v něm zcela absentuje vypořádání podstatné části námitek z hlediska naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu, pro který byly obžalované uznány vinnými, jakož i precizní vyhodnocení věci z hlediska posouzení skutku jako možného kázeňského přestupku, či trestného činu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti. V dosavadním řízení podle obžalovaných nebyla respektována zásada presumpce neviny ani povinnost řádně své rozhodnutí odůvodnit a ze všech uvedených důvodů poté navrhly, aby byl rozsudek okresního soudu v celém rozsahu zrušen a obžalované zproštěny obžaloby, případně aby byla věc podle § 222 odst. 2 tr. řádu postoupena příslušnému služebnímu funkcionáři k zahájení kázeňského řízení s tím, že jednání popsané v obžalobě není trestným činem, ale mohlo by být příslušným služebním funkcionářem posouzeno jako kázeňský přestupek.

81. **Státní zástupce** podal v zákonné lhůtě odvolání ve prospěch i v neprospěch všech obžalovaných a to do výroků o vině i o trestu.

82. Zdůraznil, že i když nalézací soud rozhodl o vině obžalovaných, když bral v úvahu závazný pokyn odvolacího soudu, vykazuje přesto napadený rozsudek stejné vady jako předchozí zprošťující rozsudky, kdy bylo podle státního zástupce porušeno právo poškozené na účinné vyšetřování, nebyly zhodnoceny všechny provedené důkazy, další důkazy byly hodnoceny jen částečně. Okresní soud pak nerespektoval ustanovení § 2 odst. 5, odst. 6 tr. řádu, ani všechny dřívější pokyny odvolacího soudu. Státní zástupce poté odkázal i na argumentaci obsaženou v předchozím odvolání a připomněl, že v odsuzujícím rozsudku nalézací soud mírně upravil popis skutku, kdy některé pasáže z podané obžaloby vypustil. Jednání obžalovaných pak právně posoudil nikoliv jako zločin mučení a jiného nelidského zacházení a krutého zacházení podle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a), d) tr. zákoníku, ale jako zločin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku.

83. V odůvodnění rozsudku okresní soud mimo jiné uvedl, že výpovědi všech obžalovaných hodnotil jako pravdivé, že v nich neshledal žádné rozpory či nesrovnalosti, naopak výpověď poškozené označil za nepravdivou, účelovou, vedenou jen snahou o pomstu příslušníkům vězeňské služby. Pokud pak dospěl k závěru, že způsob připoutání poškozené byl standardní a nešlo o nějaké trýznivé či mučivé připoutání, pokládá státní zástupce za nelogické, z čeho okresní soud současně dovodil, že obžalovaní omezili poškozenou na volném pohybu takovým způsobem, při němž byla vystavena po dobu několika hodin fyzickému i psychickému strádání subjektivně i na hranici snesitelnosti, kdy pouta měla velmi silně stažena a způsoby jejího připoutání způsobovaly nápor na nohy, bolest rukou, páteře a celého těla a vzhledem ke způsobu a době připoutání, zdravotnímu stavu poškozené a bezbrannosti bylo jednání způsobilé přivodit jí silnou fyzickou a duševní bolest, včetně obav o své zdraví. Popis skutku ve výroku rozhodnutí se tak dostává do příkrého rozporu s jeho odůvodněním.

84. Pokud obsahuje popis skutku zmíněné pasáže, podává se z něj, že způsob připoutání vystavil poškozenou fyzickému i psychickému strádání na hranici snesitelnosti po dobu zhruba tří a půl hodiny. Takovéto jednání lze zcela jednoznačně hodnotit jako mučení ve smyslu § 149 odst. 1 tr. zákoníku. I pokud by okresní soud v odůvodnění rozsudku dovodil, že nešlo o nijak trýznivé či mučivé připoutání, přesto podle názoru státního zástupce obžalovaní naplnili znaky zažalovaného zločinu. Podstatné je vycházet jak z objektivně zjištěných skutečností, tak z toho, jak své připoutání

poškozená vnímala. Připoutána byla k okenní mříži za obě ruce, způsob připoutání neumožňoval výraznější změnu polohy, v [redacted] byla uzamčena, a to vše po dobu celkem tří a půl hodiny. V úvahu bylo třeba vzít i zdravotní stav poškozené, která trpí bolestmi páteře, dráždivým močovým měchýřem a onemocněním žil nohou. I pokud by byla upoutána tak, jak tvrdili obžalovaní, je nepochybné, že vzhledem k zdravotním potížím poškozené, ke způsobu a době, po jakou trvalo připoutání, pro ni bylo toto připoutání významným způsobem zatěžující, fyzicky i psychicky mimořádně nepříjemné a bylo by tak možné podřadit je pod tzv. jiné nelidské a kruté zacházení ve smyslu § 149 tr. zákoníku.

85. Zločin mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 tr. zákoníku je ve vztahu k trestnému činu zneužití pravomoci úřední osoby ustanovením speciálním. Obžalovaní tedy měli být uznání na vinu zločinem podle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a), d) tr. zákoníku ve spolupachatelství, kdy jde s ohledem na výši trestní sazby (odnětí svobody v rozmezí od dvou do osmi let) o právní kvalifikaci pro obviněné příznivější než u zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku ohroženého trestem odnětí svobody v rozmezí od tří do deseti let. Už z tohoto důvodu podal státní zástupce odvolání rovněž ve prospěch obžalovaných.

86. Podle něj okresní soud náležitě nerespektoval pokyn odvolacího soudu, který poukázal na to, že nalézací soud původně nekriticky přijal argumentaci obžalovaných ke zdůvodnění použití zmíněného donucovacího prostředku, aniž by se podrobně vypořádal s povahou jednání, jehož se vůbec měla poškozená i podle výpovědí samotných obžalovaných dopustit. V této souvislosti uvedl, že bylo namístě podrobněji posuzovat tvrzení samotných obžalovaných, včetně jejich výpovědí z přípravného řízení, kdy se později projevila určitá snaha zveličovat nebezpečnost jednání poškozené. Státní zástupce připomněl, že ze záznamu o kázeňském přestupku ani z žádné výpovědi obžalovaných podané v rámci tohoto kázeňského řízení nevyplývalo, že by se před prvotním připoutáním chovala poškozená tak, že by snad její jednání mělo v obžalované [redacted] vyvolat důvodnou obavu z napadení. O takovém chování nehovořil žádný z obžalovaných, kdy popisovali pouze to, že poškozená [redacted] rozkopla matrace na zemi a agresivně před obžalovanou [redacted] gestikulovala rukama s tím, že si na postup dozorců bude stěžovat. Pokud by obžalovaní měli vnímat situaci jako tak nebezpečnou, že by se dokonce obžalovaná [redacted] obávala o svůj život, je s podivem, že se o tom nikdo nezmínil v rámci kázeňského řízení a záznam o kázeňském přestupku nebyl sepsán hned po události, ale až se značným odstupem dne [redacted] 2020 obžalovanou [redacted], a to na výzvu pana [redacted]. Tyto okolnosti měl okresní soud brát v úvahu při hodnocení věrohodnosti výpovědí obžalovaných. V odůvodnění sice verbálně zmínil, že výpovědi hodnotil i v kontextu listinných důkazů, které jsou obsahem spisu o kázeňském přestupku, fakticky však tak nepostupoval a výpovědi hodnotil opět zcela izolovaně bez vztahu k dalším důkazům. I odvolací soud opakovaně upozornil na časové souvislosti a pohyb jednotlivých osob vyvozený z kamerových záznamů, ani tyto důkazy však nalézací soud podrobněji nehodnotil, ač na ně státní zástupce opakovaně upozorňoval.

87. S ohledem na rozpor mezi popisem skutku ve výroku rozsudku a jeho odůvodněním pokládá státní zástupce napadený rozsudek za zcela nepřezkoumatelný a má za to, že je třeba, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil nalézacímu soudu. Šlo by však již v pořadí o třetí kasační rozhodnutí, přičemž jednou ze základních zásad trestního řádu je povinnost orgánů činných v trestním řízení postupovat tak, aby věci byly projednány bez zbytečných průtahů.

88. Státní zástupce proto navrhl, aby odvolací soud otevřel dokazování a sám provedl dokazování přinejmenším přehráním kamerových záznamů zachycujících pohyb dozorců při cestě pro poškozenou a při jejím odvádění, dále i jednání poškozené v této situaci, a přečtením záznamů o kázeňském přestupku, včetně výpovědí obžalovaných učiněných v rámci tohoto kázeňského řízení. Po doplnění dokazování by mohl odvolací soud ve smyslu § 259 odst. 3 písm. a) tr. řádu ve věci rozhodnout i odchylně od skutkových zjištění vyvozených nalézacím soudem.

89. Pokud by soud náležitým způsobem zhodnotil provedené důkazy, jak jednotlivě, tak v jejich souhrnu, zejména pokud by porovnal výpovědi obžalovaných s kamerovými záznamy, z nichž vyplývá, že v podstatných částech nehovořili pravdu, a pokud by porovnal výpověď poškozené s kamerovými záznamy, které dokládají, že po celou dobu se poškozená chovala zcela klidně, a hodnotil její výpověď i v souladu se závěry znaleckého posudku z oboru školství a kultura, odvětví psychologie, z něhož vyplývá, že u poškozené znalkyně nezaznamenala žádné přímé indicie pro fyzickou agresi a že je u ní téměř vyloučeno, že by si to, co popisuje, vykonstruovala, naopak to, co líčila, bylo prožitkově ukotveno, a nepřesnosti, třeba i ve jménech dozorců, lze vysvětlit jako paměťové chyby, musel by dospět by k závěru o vině obžalovaných. Pokud by hodnotil výpověď svědkyně [redacted] o připoutání poškozené k okenní mříži a otevřeném okně, výpověď svědkyně [redacted], která potvrdila, že poškozená po dobu dvou až tří hodin brečela, vzlykala, křičela, volala o pomoc, svědkyně [redacted], které se poškozená svěřovala, že je připoutána k topení, což jí mělo bolet, svědkyně [redacted], které si poškozená stěžovala po návratu na oddělení, že byla připoutaná jako Ježíš, že ji nenechali dojít na WC, že měla poškozená na rukou otlaky, svědkyně [redacted], podle níž poškozená měla po návratu na oddělení úplně fialové ruce a byla počůraná, kdy se poškozená svěřovala, že ji dozorci nepustili na záchod, chodili se jí posmívat, pak by musel dospět k jednoznačnému závěru, že se obžalovaní dopustili jednání tak, jak jim bylo kladeno obžalobou za vinu. Státní zástupce je přesvědčen, že provedené důkazy odůvodňují jednoznačný závěr, že jednání obžalovaných vůči poškozené nebylo pouhým překročením či vadným vyhodnocením jejich zákonných oprávnění, ale šlo o společné jednání obžalovaných spočívající v potrestání poškozené, kdy cílem obžalovaných bylo poškozenou bolestivým připoutáním donutit k omluvě příslušníkům vězeňské služby.

90. Státní zástupce proto navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) tr. řádu v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. řádu uznal obžalované vinnými zločinem mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a), d) tr. zákoníku ve vztahu ke skutku, jak byl popsán v podané obžalobě, a obžalovaným uložil tresty odnětí svobody v trvání dvou let podmíněně odložené na zkušební dobu dvou let a tresty zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu povolání u Vězeňské služby České republiky a bezpečnostních sborů České republiky na 2 roky.

91. Ještě před termínem veřejného zasedání se k věci prostřednictvím zmocněnce písemně vyjádřila i poškozená [redacted]. Ta také požádala o eskortu k nařízenému veřejnému zasedání před odvolacím soudem. Přestože byla o termínu veřejného zasedání prostřednictvím zmocněnce vyrozuměna více než dva měsíce před stanoveným datem, o eskortu k veřejnému zasedání požádala až necelý týden před stanoveným dnem a pro krátkost zbývajícího času nemohla být k veřejnému zasedání eskortována, když navíc v mezidobí byla přemístěna z Věznice [redacted] do Věznice [redacted].

92. Ve svém podání poškozená navrhla, aby jí soud přiznal nárok na náhradu nemateriální újmy způsobené obžalovanými a uložil jim povinnost nahradit tuto újmu v penězích souhrnnou částkou 1 000 000 Kč. Připomněla průběh celého řízení, a i když původně uvedla, že náhradu nežádá, měl by soud zohlednit, že neměla od počátku právní podporu, přestože jde o osobu s psychosociálním postižením a skutek se týká trestného činu, který vykazuje znaky mučení. Namítla, že náležitě neporozuměla poskytnutému poučení a jeho důsledkům, a i když si je vědoma ustanovení § 43 odst. 3 tr. řádu a povinnosti učinit návrh nejpozději před zahájením dokazování hlavního líčení, je přesvědčena s ohledem na čl. 13 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, že může nárok uplatnit i nyní. Částka 1 000 000 Kč podle ní odpovídá povaze spáchaného trestného činu, který vykazuje znaky mučení, jde o čin obzvláště zavrženíhodný, který by měl být státními orgány náležitě stigmatizován, a to i v podobě výše přiznaného odškodnění.

93. Poškozená byla pod úplnou a efektivní kontrolou obžalovaných ve výkonu trestu odnětí svobody, nepříznivé zacházení trvalo delší dobu, míra krutosti byla značná s ohledem na polohu připoutání a na místě je i zohlednit osobu oběti, kdy jde o ženu a osobu se zdravotním postižením, o čemž

obžalovaní věděli. S ohledem na vnímání události vyjádřila poškozená nesouhlas s právní kvalifikací jednání obžalovaných užitou v napadeném rozsudku a má za to, že správně měl být skutek posouzen v souladu s právní kvalifikací navrženou státním zástupcem. Nesouhlasí s úvahou, že byla připoutána standardním ve věznici užívaným způsobem nevybočujícím z běžné praxe, neboť opakovaně uváděla, jak čin prožívala, kdy od té doby pociťuje strach z velitelů a velitelek, a i proto se k nim chová agresivně, neboť má obavu z možného opakování útoků. Poškozená se svěřovala, že po dlouhou dobu pociťovala bolesti, stěžovala si na oteklá zápěstí, i na to, že nebyla odpoutána do doby, než se pomočila. Subjektivně tedy situaci vnímala jako citelnou trýzeň.

94. I znalkyně doc. Čírtková zmínila, že způsob a doba poutání poškozené způsobily psychické strádání. Už okresní soud dovodil, že poutání bylo protiprávní a zejména svévolné a nejspíše motivované pomstou. Trvalo dlouhou dobu a poškozená byla poutána v naprosto nevhodné poloze, v ní ponechána až do odpoutání a takové jednání bylo ponižující a kruté i proto, že byla odpoutána až poté, kdy ji dozorci donutili se jim omluvit. Přihlédnout nutno i k tomu, že v době poutání se pomočila. To, že způsob poutání s rozpaženýma rukama byl nevhodný, uznala i vězeňská služba a na tuto okolnost rychle organizačně a metodicky zareagovala. Motiv msty ze strany obžalovaných také odůvodňuje použití původní právní kvalifikace a aspekt potrestat oběť je pro mučení typický. V události se projevilo i ponížení a potupení, přičemž ve jmenovitě uvedeném rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva byl pojmenován cíl oběť ponížit a dostat ji do podřízené polohy, kdy fakticky šlo o trestající mučení. Zacházení, jemuž se musela poškozená podrobit, tak bylo trýznivé povahy, což plyne ze subjektivních i objektivních důvodů. Trýzeň plyne zejména z délky zacházení, způsobu zacházení a skutečnosti, že se oběť pomočila. Pokud šlo o ženu a člověka se zdravotním postižením, byly to okolnosti zvyšující míru zranitelnosti poškozené. Cílem jednání bylo poškozenou potrestat, ponížit, vynutit si disciplínu, respektive omluvu za to, že pracovníky vězeňské služby označila za neschopné a křičela, že si na ně bude stěžovat.

95. Přes vyjádření poškozené odvolací soud dovodil, že v nynější fázi řízení nelze rozhodovat o případném nároku na náhradu škody nebo nemajetkové újmy. V ustanovení § 43 odst. 3 tr. řádu zákon stanoví, že návrh na uložení povinnosti nahradit nemajetkovou újmu je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování, a pozdější uplatnění nároku by bylo důvodem rozhodnout, že poškozená nemůže nárok opožděně podaný uplatňovat ve smyslu § 206 odst. 4 tr. řádu. Pokud poškozená nárok neuplatnila, nebyl důvod ji oznamovat ani vyhlášený rozsudek a nebyla zejména osobou oprávněnou napadnout tento rozsudek odvoláním. Nemohla se tedy účinně domáhat případného doplnění dříve vydaného rozhodnutí o další výrok.

96. Za této situace neshledal odvolací soud podmínky k tomu, aby vůbec mohl rozhodovat o nároku poškozené na náhradu nemajetkové újmy. Obžalovaní poukázali i na skutečnost, že poškozená byla v minulosti již mnohokrát v trestním řízení odsouzena, jde tedy osobu, která je obeznámena s postupem trestního řízení a nelze tak souhlasit s námitkou, že by si nebyla vědoma oprávnění založených tr. řádem a možností jejich využití.

97. Z podnětu podaných odvolání obžalovaných a státního zástupce musel odvolací soud ve smyslu § 254 tr. řádu přezkoumat zákonnost a odůvodněnost všech jednotlivých výroků rozsudku, i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo. Poté dospěl k následujícím závěrům.

98. V posuzované věci rozhodoval odvolací soud již potřetí, kdy v předchozích případech rozhodl okresní soud zprošťujícím rozsudkem, jenž byl napaden odvoláním státního zástupce. Samotné řízení před soudem navazovalo na podání žaloby proti celkem sedmi příslušníkům Vězeňské služby České republiky působících ve Věznici [redacted], kteří se podle obžaloby měli jako spolupachatelé dopustit zločinu mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a), d) tr. zákoníku vůči poškozené [redacted], která byla připoutána dne [redacted] 2020 od 13.55 hodin přibližně od 17.30 hodin k okenní mříži na [redacted] nacházející se na uzavřeném oddělení kázeňských trestů. Podle státního zástupce došlo k připoutání poškozené bez

splnění podmínek pro použití tohoto donucovacího prostředku zakotveného v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. o vězeňské službě. Popisovaným jednáním měla být poškozena vystavena po dobu několika hodin fyzickému i psychickému strádání subjektivně i na hranici snesitelnosti, který byl u ní způsobilý vyvolat prožitky těžkého strádání, respektive fyzických a psychických útrap na hraně snesitelnosti, a v době připoutání na ni mělo být otevřeno okno a příslušníci vězeňské služby ji měli verbálně urážet.

99. Rozsudkem ze dne 27. 6. 2022, č. j. 16 T 17/2021-1987, okresní soud všechny obžalované zprostil obžaloby podle § 226 písm. a) tr. řádu, když dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že by se stal skutek, pro který jsou obžalovaní stíháni. Z podnětu odvolání státního zástupce odvolací soud napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 1, odst. 5 tr. řádu věc vrátil Okresnímu soudu v Havlíčkově Brodě usnesením ze dne 27. 9. 2022, sp. zn. 13 To 234/2022. Odvolací soud tedy zrekapituloval postup okresního soudu, který pro posouzení věci provedl značně obsáhlé dokazování (i když nevyhověl všem důkazním návrhům), a především zdůraznil, že okresní soud zcela nekriticky přijal veškerou argumentaci obžalovaných, aniž by se náležitě vypořádal s posouzením povahy jednání, které vůbec mělo být podle tvrzení obžalovaných důvodem pro použití donucovacího prostředku proti poškozené. Odvolací soud poukázal na to, že bylo namístě podrobněji posuzovat výpovědi obžalovaných z přípravného řízení stran popisu chování poškozené, které předcházelo jejímu připoutání, a v úvahu měl vzít okresní soud i úřední záznamy, které byly o události sepsány obžalovanými pro účely kázeňského řízení s poškozenou. V tomto směru poukazoval odvolací soud na to, že z pronášení verbálních výroků poškozené, že si bude na dozorce stěžovat, byť byly třeba doprovázeny mácháním rukama, lze stěží dovozovat, že by tím dávala poškozená najevo zjevný úmysl napadnout někoho z obžalovaných.

100. Odvolací soud upozornil na to, že okresní soud nevěnoval dostatečnou pozornost obsahu kamerových záznamů, na nichž se po celou dobu chovala poškozená klidně, kdy podle obžalovaných se chování poškozené mělo dramaticky změnit pouze na dvou místech, která kamerami snímána nebyla. Odvolací soud se pak vyjádřil ke konkrétním momentům celého děje, ohledně nichž nevyvodil okresní soud přesvědčivé a jednoznačné skutkové závěry, poukázal i na obsah výpovědí obžalovaných, kteří nasazení pout popisovali jako důsledek rozhodnutí obžalované [redacted] v prvním případě a obžalované [redacted] ve druhém případě, a upozornil na možnost alternativního posouzení jednání obžalovaných jako pachatelství, respektive součinnost na jiném trestném činu podle § 329 tr. zákoníku, pokud by po novém zhodnocení důkazu okresní soud dovodil, že v některé pasáže výpovědi poškozené nepokládá za věrohodné, že mohla být připoutána víceméně standardním způsobem, který umožňoval určitý pohyb, že nešlo o způsob použití donucovacího prostředku, který by vedl k navození nějakých bolestí nebo k trýznění poškozené. Zejména však poukázal odvolací soud na to, že podstatu posuzovaného skutku tvořilo jednání obžalovaných, kteří se měli jako příslušníci Vězeňské služby ČR podílet na tom, že poškozená byla připoutána za obě ruce k okenní mříži na dobu zhruba 3,5 hodiny, a i kdyby mělo být jednání posouzeno jako jiný trestný čin, případně jako kázeňský přestupek nebo vůbec nešlo o jednání trestné či protiprávní, nebyl by důvod dovozovat, že nebylo prokázáno, že by se tento skutek stal. Samotný fakt připoutání poškozené k okenní mříži za obě ruce na dobu citelně přesahující 2 hodiny prokazují totiž i výpovědi obžalovaných a další důkazy.

101. Odvolací soud pak uložil nalézacímu soudu, aby podrobně vyhodnotil jednotlivé důkazy s poukazem na dříve uvedené námitky a provedl dokazování i záznamy o projednávání kázeňského přestupku poškozené, k jejichž obsahu by měli být znovu vyslechnuti obžalovaní. Poukázal pak i na to, že jednání všech obžalovaných nemusí být posuzováno shodným způsobem, když bude třeba zohlednit míru jejich podílu na jednání vůči poškozené.

102. Okresní soud posléze znovu ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 11. 1. 2023, č. j. 16 T 17/2021-3041, kterým opět všech sedm obžalovaných zprostil obžaloby, tentokrát podle § 226 písm. b) tr. řádu, když dovodil, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem. Odvolání

státního zástupce proti tomuto rozsudku projednal odvolací soud ve veřejném zasedání dne 30. 5. 2023 a usnesením pod sp. zn. 13 To 99/2023 zamítl odvolání státního zástupce ohledně části rozsudku týkající se obžalovaného [redacted], zatímco v případě dalších šesti obžalovaných napadený rozsudek opět podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu zrušil a podle § 259 odst. 1, odst. 5 tr. řádu v této části věc vrátil Okresnímu soudu v Havlíčkově Brodě.

103. V případě obžalovaného [redacted] odvolací soud připomněl, že jako dozorce v zácviku byl pouze vyzván, aby doprovodil další dva obžalované během odvádění poškozené ze školského střediska. Byl sice přítomen v [redacted], kde byla poškozená připoutána k okenní mříži, do průběhu zákroku vůči poškozené však nijak nezasahoval a zejména se v pozdější době na místo, kde byla poškozená připoutána, už nijak nevracel a nebylo prokázáno, že by se nějakým způsobem zajímal nebo zapojoval do dalšího postupu vůči poškozené. V případě tohoto obžalovaného proto odvolací soud potvrdil výrok, jímž byl zproštěn obžaloby.

104. Ve vztahu k dalším obžalovaným nepokládal odvolací soud za možné vyloučit veškerá možná pochybení obžalovaných pouhým obecným argumentem, že pokud došlo k pochybení při používání donucovacího prostředku vůči poškozené, šlo o ryze systémové pochybení, které nebyl důvod klást za vinu jednotlivým obžalovaným. Odvolací soud připomněl, že podmínky pro použití uvedeného donucovacího prostředku byly srozumitelně stanoveny v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. a obžalovaní si byli obsahu tohoto předpisu vědomi. Jednání poškozené sice bylo opakovaně označeno jako agresivní, reálně ale nešlo o jednání, které by spočívalo v přímé hrozbě fyzického násilí vůči nějaké osobě. Odvolací soud znovu připomněl, že při posuzování povahy a závažnosti jednání jednotlivých obžalovaných bude nezbytné přihlížet k tomu, kdo konkrétně rozhodl o použití donucovacího prostředku a kdo se podílel přímo na připoutání poškozené. Pokud šlo o příslušníky, kteří poškozenou kontrolovali, pak uložil zohlednit, po jakou dobu sledovali chování poškozené a co mohli vyvodit ohledně splnění podmínek pro ponechání uvedeného donucovacího prostředku ve smyslu požadavků uvedených v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. V tomto směru také poukázal odvolací soud na to, že právě účast obžalovaného [redacted] na jednání vůči poškozené byla minimální, v podstatě jen sledoval postup zkušenějších kolegů, do zákroku vůči poškozené nijak nezasahoval, byl přítomen jen prvotnímu připoutání za účasti jeho [redacted] [redacted], později situaci kolem poškozené nijak nesledoval a dále do ní nijak nezasahoval. V případě dalších obžalovaných pak označil za nezbytné posuzovat intenzitu jejich zapojení do zákroku vůči poškozené, kdy sama poškozená například vůbec nevnímala účast obžalovaných [redacted] a [redacted], i když právě tyto obžalované se přihlásily k odpovědnosti za rozhodnutí připoutat poškozenou, a to jako osoby, které se cítily (na rozdíl od dozorců [redacted] nacházejících se blíže k poškozené) chováním poškozené ohroženy.

105. V tomto rozhodnutí také vyslovil odvolací soud závazný právní názor v tom směru, že podmínka stanovená zákonem pro možnost připoutání odsouzené k okenní mříži nemohla být naplněna jen tím, že poškozená na školském středisku odmlouvala, nepracovala a chovala se nervózně, ani z toho, že během předvádění měla kopnout do zábradlí. Zákonným důvodem nemohlo být samo o sobě ani to, že poškozená máchala rukama a vykřikovala, že jsou příslušníci vězeňské služby neschopní a že si na ně bude stěžovat, nebo že kopla do odložené matrace, případně, že nesetrvala u okna na nejvzdálenějším místě [redacted]. Důvodem k ponechání pout by nemohlo být ve smyslu citovaného zákonného ustanovení ani to, že poškozená v době připoutání opakovala, že příslušníci jsou neschopní, a že si na ně bude stěžovat. V tomto směru zavázal odvolací soud pro nové rozhodování nalézací soud zmíněným právním názorem.

106. V nově nařízeném hlavním líčení pak nalézací soud provedl některé listinné důkazy, zamítl další důkazní návrhy a posléze rozhodl rozsudkem ze dne 6. 9. 2023, který byl napaden odvoláním ze strany všech šesti obžalovaných i státního zástupce.

107. Samotný rozsudek okresního soudu, jímž byli obžalovaní dne 6. 9. 2023 uznáni vinnými, však vykazuje řadu podstatných vad. Okresní soud především uznal šest obžalovaných vinnými ze

spáchání zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku, použil však zcela jinou právní větu, která se vztahuje ke zločinu mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 tr. zákoníku, a to ještě v neúplné podobě. Zcela zásadní vady pak vykazuje i odůvodnění napadeného rozsudku. Okresní soud především opětovně velmi podrobně zrekapituloval obsah jednotlivých provedených důkazů, pokud však jde o vlastní hodnocení těchto důkazů a zdůvodnění závěru o spáchání trestného činu, je odůvodnění napadeného rozsudku do značné míry rozporné. Pod bodem 57. odůvodnění rozsudku uvedl okresní soud, že po provedeném dokazování v návaznosti na závazný právní názor odvolacího soudu a po zhodnocení důkazů jednotlivě i ve vzájemném souhrnu vzal za prokázané, že se stal skutek tak, jak byl popsán ve výroku rozsudku s tím, že naplňuje znaky zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku. Použití této právní kvalifikace však dostatečným způsobem okresní soud nezdůvodnil.

108. Obdobně jako v předchozích zprošťujících rozsudcích především uvedl, že výpovědi jednotlivých obžalovaných pokládal za pravdivé, zatímco výpověď poškozené [redacted] vyhodnotil jako lživou a nepravdivou. Podle něj ve výpovědích obžalovaných nebyly zjištěny žádné rozpory, zatímco v případě poškozené zdůraznil, že k jejímu včasnému odvedení do školského střediska nedošlo z její viny, že podle okresního soudu nepravdivě sdělovala důvod, proč nebyla včas navedena, a na školském vzdělávacím středisku se dopustila dalšího nepřípustného chování. Okresní soud vycházel i z výpovědí obžalovaných stran chování poškozené na podestě schodiště a posléze v [redacted], kde se její vinou situace vyhrotila, kdy začala nadávat, urážet příslušníky vězeňské služby, rozkopla matrace, prudce rozhazovala rukama, rozešla se proti obžalované [redacted] a nerespektovala povinnost držet se v patřičné vzdálenosti od dozorců. Z toho okresní soud dovozuje, že podle něj nebyla poškozená na uzavřené oddělení navedena za účelem, aby zde byla umístěna, a že další postup vůči ní se odvíjel od jejího chování. Kriticky zhodnotil okresní soud výpověď samotné poškozené, kterou označil za nepravdivou a motivovanou snahou pomstít se konkrétním dozorcům. Uvedl, že na mnoho otázek nedokázala poškozená vůbec odpovědět, rozpory se objevily v popisu toho, kdo byl vlastně přítomen jejímu prvotnímu připoutání, ale i následnému přepoutání. Poškozená vyloučila, že by tomu byla přítomna příslušnice vězeňské služby, ačkoliv objektivně i kamerovými záznamy byla prokázána přítomnost obžalovaných [redacted]. Přestože poškozená popisovala bolestivý způsob poutání, nedošlo podle okresního soudu k žádnému jejímu zranění, vyjma běžného otlaku od pout. I z dalších údajů týkajících se osoby poškozené dovodil okresní soud nevěrohodnost jejích tvrzení.

109. Dále se zabýval výsledky kontroly zaměřené na poutání odsouzených ve Věznici [redacted] v období od [redacted] 2019 do [redacted] 2020, včetně nedostatků, které byly zjištěny, a pokud šlo o konkrétní způsob poutání s rozpaženýma rukama, znovu dovodil, že šlo o systémový nedostatek a že řadoví příslušníci vězeňské služby takový postup pokládali za správný, když ho opakovaně využívali.

110. S ohledem na vyslovený právní názor odvolacího soudu, který uvedl, že nelze shledat naplnění podmínek pro připoutání odsouzené k okenní mříži jen z toho, že na školském středisku odmlouvala, nepracovala a chovala se nervózně, ani z toho, že během předvádění měla kopnout do zábradlí a nakonec ani z toho, že máchal rukama a vykřikovala, že jsou příslušníci vězeňské služby neschopni, a že si na ně bude stěžovat, případně kopla do odložené matrace a nesetrvala u okna na nejvzdálenějším místě [redacted], dovodil okresní soud, že nebyly splněny podmínky stanovené v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě, k použití pout a připoutání poškozené k okenní mříži. Shodně s odvolacím soudem uvedl, že pokud obžalovaní označovali chování poškozené za agresivní, pak ani jejich vlastní výpovědi ani jimi sepsané záznamy nepotvrzují, že by v případě poškozené byly splněny zákonem vyžadované podmínky pro její připoutání, a že by situaci nebylo možné řešit jiným (mírnějším) způsobem.

111. Ani okresní soud tedy zřejmě nedospěl k závěru, že by se poškozená dopustila jiného závažnějšího jednání předcházejícího jejímu připoutání a že by bylo na místě její jednání považovat za

bezprostřední fyzický útok směřující k napadení některého z dozorců. Na pokyn, aby samostatně hodnotil povahu jednání každého obžalovaného zvlášť, okresní soud dovodil, že každý z obžalovaných se zapojil do zákroku vůči poškozené právě ve chvíli, kdy pro něj z jeho služebního zařazení takováto povinnost vyplývala, a nebyl tak podle okresního soudu prokázán společný cíl obžalovaných postupovat protiprávně vůči poškozené a absentuje tak i společný úmysl. Podle okresního soudu nebyl prokázán ani motiv, proč by měli obžalovaní k takovému jednání přistupovat, když naprostá většina z nich [redacted] před tímto incidentem neznala, nevěděli, o jakou odsouzenou se jedná, většinu z nich neznala ani poškozená a v případě obžalovaných [redacted] a [redacted], [redacted] a [redacted] nedokázala poškozená vůbec uvést, zda právě tito příslušníci vězeňské služby na daném místě vůbec byli.

112. I když tedy uznal okresní soud obžalované vinnými a dovodil v jejich jednání naplnění znaků trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku u všech obžalovaných, kdy naopak neshledal důvody k použití právní kvalifikace jednání jako zločinu mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 1, odst. 2 písm. a), d) tr. zákoníku, přesto uvedl v bodě 71. odůvodnění rozsudku, že byla poškozená připoutána standardním způsobem používaným v rámci věznice, který nevybočoval z běžně užívané praxe, nešlo nikterak o trýznivé či mučivé připoutání, poškozené nebylo způsobeno žádné zranění vyžadující lékařské ošetření ale jen běžné otlaky od pout. Připoutána tak byla v té době běžně užívaným způsobem, a s ohledem na konstrukci mříží jí umožňovala pouta v určitém rozmezí pohyb paží. S ohledem na tyto okolnosti nedovodil okresní soud, že by šlo o trýznivé poutání, a upravil v tomto směru oproti obžalobě (částečně) i popis samotného skutku ve výroku rozsudku.

113. Připomněl, že na možnost právního posouzení podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 2 písm. e) tr. zákoníku byli obžalovaní upozorněni doručením v pořadí prvního usnesení odvolacího soudu, a uvedl, že podle něj bylo prokázáno, že na rozhodnutí o připoutání poškozené se nepodílel kromě obžalované [redacted] v prvním případě a obžalované [redacted] ve spojení s obžalovanou [redacted] ve druhém případě nikdo další a nebyla tak prokázána žádná forma součinnosti dalších obžalovaných, tedy dozorců [redacted]. Poukázal nicméně na to, že nejen tyto obžalované, ale i další obžalovaní si byli vědomi celkové doby, po kterou byla poškozená připoutána, obžalovaný [redacted] byl u prvého připoutání poškozené, u jejího připoutání po dvou hodinách a následně i u odpoutání, obžalovaný [redacted] byl u prvého připoutání a na místo se vracel opakovaně, obžalovaní [redacted] a [redacted] se na místo dostavili opakovaně a i oni si byli vědomi skutečnosti, že je poškozená poutána po dlouhou dobu v řádu hodin. Všichni obžalovaní tak měli aspoň základní informace týkající se charakteru, intenzity a agresivity chování poškozené, byli srozuměni s tím, za jaké chování byla připoutána, toto všichni akceptovali, všichni se pak do [redacted] opakovaně vraceli a měli možnost opakovaně posoudit důvodnost připoutání poškozené ve smyslu zákonných podmínek zakotvených v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. Měli tak dostatečný prostor ke zhodnocení celé situace a posouzení, zda byly reálné důvody k tomu, aby po dvou hodinách byla sice odpoutána, ale po minimální přestávce, během které neopustila [redacted], byla připoutána opět a to znovu na dlouhou dobu.

114. Okresní soud pak zrekapituloval obsah kamerových záznamů zachycujících příchody a odchody jednotlivých obžalovaných na oddělení, kde se v té době nacházela poškozená, dovodil, že po konečném odpoutání odcházela bez známek zranění, v klidu, aniž by si třeba mnula zápěstí nebo poukazovala na nějaké poranění. Má za to, že nic není možné dovozovat ani z pohybu a gesta obžalovaného [redacted], který nebyl schopen vysvětlit, co mínil pokleknutím a rozpažením rukou, a proč zmíněný pohyb prováděl. Okresní soud také zdůvodnil, proč zamítl pro nadbytečnost návrhy na další dokazování. V případě rozhodování o trestu pak připomněl dosavadní bezúhonnost všech obžalovaných a jejich kladné pracovní hodnocení, a proto všem ukládal tresty odnětí svobody nad spodní hranicí trestní sazby podmíněně odložené na kratší zkušební dobu spolu s kratším trestem zákazu činnosti v podobě zákazu výkonu povolání v bezpečnostních sborech.

115. Odůvodnění odsuzujícího rozsudku se tak jeví do značené míry jako rozporné, když na jednu stranu okresní soud uvedl řadu argumentů na podporu důvodnosti postupu obžalovaných, když vyloučil, že by jednali po společné domluvě se záměrem poškodit odsouzenou [redacted], na druhou stranu nevyvodil z provedených důkazů, že by na [redacted], kam byla poškozená zavedena, krom toho, že máchala rukama, vykřikovala, že příslušníci jsou neschopní, že si na ně bude stěžovat, případně nesetrvala u okna na vzdálenějším místě [redacted] a kopla do odložené matrace, jednala takovým způsobem, který by bezprostředně hrozil napadením některého z dozorců, a tak vyvodil, že nebyly splněny zákonem vyžadované podmínky zakotvené v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. k použití pout a připoutání poškozené. Obsáhlým způsobem pak rozebral, proč pokládal obecně výpověď poškozené za nevěrohodnou, a dovodil, že způsob jejího připoutání nemusel být výrazně bolestivý, v omezeném rozsahu jí umožňoval pohyb a nezpůsobil jí žádné zranění.

116. Závěr o vině obžalovaných se tak zřejmě opírá v podstatě o úvahu, že pro připoutání poškozené nebyly splněny podmínky vyžadované zákonem o vězeňské službě a i obžalovaní, kteří nebyli přítomni připoutáni poškozené, si byli vědomi situace, za jaké došlo k jejímu připoutání, a také okolnosti, že zůstává připoutaná značně dlouhou dobu přesahující v souhrnu dobu dvou hodin.

117. Už pro nesoulad použité právní kvalifikace a právní věty ve výroku rozsudku bylo zcela zřejmé, že napadený rozsudek nemůže obstát a musí být zrušen. K tomu bylo nutno přičíst i výrazné rozpory v argumentaci obsažené v odůvodnění rozsudku.

118. S ohledem na to, že řízení vedené proti obžalovaným před okresním soudem probíhá již od roku 2021 a okresní soud ve věci rozhodoval znovu poté, kdy už dva předchozí rozsudky byl odvolacím soudem zrušeny, s přihlédnutím k tomu, že před okresním soudem bylo provedeno značně rozsáhlé dokazování, a v situaci, kdy ani odvolací soud nepokládal za nutné nějakým významným způsobem dokazování dále doplňovat, rozhodl se odvolací soud ve veřejném zasedání zopakovat část důkazů, které byly provedeny v řízení původním, přičemž dokazování zopakoval přehráním kamerových záznamů objektivně zachycujících předvádění poškozené i chování poškozené a obžalovaných na chodbě oddělení výkonu kázeňských trestů, a znovu přečetl i úřední záznamy, které byly sepsány v souvislosti s kázeňským řízením vedeným proti poškozené a zápisy v knize dozorčí služby. Po doplnění dokazování a zhodnocení takto provedených důkazů i v návaznosti na důkazy provedené již před okresním soudem pak považoval odvolací soud za možné postupovat tak, že po zrušení napadeného rozsudku ve věci sám nově rozhodne.

119. V podané obžalobě popsal státní zástupce jednání jednotlivých obžalovaných prakticky shodně, jak bylo popsáno už v usnesení o zahájení trestního stíhání. Tento popis události v zásadě vycházel z toho, jak celou událost vylíčila sama poškozená v trestním oznámení sepsaném Generální inspekcí bezpečnostních sborů. Vydání usnesení o zahájení trestního stíhání pak předcházelo kromě trestního oznámení i podání vysvětlení ze strany poškozené, ani to však nebylo možné v řízení před soudem jako důkaz použít, a to ani v podobě, v jaké poškozená podala vysvětlení přímo na místě samém v rámci tzv. prověrky na místě. Teprve po zahájení trestního stíhání byla poškozená vyslýchána v pozici svědkyně za účasti obhájců obžalovaných v době, kdy se nacházela ve Věznici [redacted], tehdy však jako svědkyně odmítla vypovídat s tím, že se cítí psychicky špatně, že není schopna k věci vypovídat, že ji trápí psychické problémy v důsledku napadení ve Věznici [redacted] i ve Věznici [redacted] ze strany příslušníků vězeňské služby.

120. U hlavního líčení pak vypovídala poškozená stručněji než při podání vysvětlení a okresní soud poukázal na řadu nesrovnalostí ve výpovědi poškozené, např. ohledně totožnosti příslušníků vězeňské služby, kteří za ní měli přijít do [redacted], nebo kteří vůbec proti ní uvedeného dne zasahovali. Lze připustit, že přesnost svědecké výpovědi poškozené mohla být ovlivněna větším časovým odstupem, jakož i skutečností, že poškozená jako odsouzená ve výkonu trestu odnětí svobody neznala jména jednotlivých dozorců, nicméně objektivně se v její výpovědi vyskytují nesrovnalosti, které zpochybňují přesnost řady detailů. Přesto je zcela zřejmé v návaznosti na důkazy další, že poškozená byla zavedena na uvedenou [redacted], tam byla připoutána zády k okenní mříži za obě ruce

a připoutaná byla ponechána po dobu zhruba 3,5 hodiny. Za prokázané lze pokládat i to, že se posléze na [redacted] pomočila, což mimo jiné dokládá i kamerový záznam.

121. Obžalovaní byli k věci vyslýcháni už v přípravném řízení v pozici obviněných. Tehdy podali vlastní verzi průběhu události, která se navzájem shodovala, odmítli však odpovídat na otázky policejního orgánu.

122. Okresní soud v odůvodnění postupně vydaných rozsudků opakovaně uváděl, z jakých důvodů pokládal výpověď poškozené za nevěrohodnou, a naopak za hodnověrné pokládal výpovědi obžalovaných, které označil za neměnné a navzájem shodné. S ohledem na nepochybné rozpory ve výpovědi poškozené, i s ohledem na dílčí závěry znaleckého posudku k posouzení osobnosti poškozené považoval odvolací soud za možné vycházet z toho, že v zásadě se poškozená vyjadřovala k prožitku, který skutečně osobně zažila. Zcela nepochybně byla připoutána za obě ruce k okenní mříži a takto ponechána v [redacted] po řadu hodin do doby, než se pomočila. V řadě jednotlivých detailů její výpovědi stran toho, jak se vůči ní měli jednotliví dozorci vyjadřovat, jaké výroky měli pronášet na její adresu, že se jí měli vysmívat, jakým způsobem měli pouta případně upravovat, zda a po jakou dobu bylo ponecháno zcela otevřené okno, však nebylo možné pokládat ani podle odvolacího soudu výpověď poškozené za zcela spolehlivou.

123. Zřejmé je, že minimálně po určitou dobu bylo okno v [redacted], v níž byla poškozená ponechána připoutaná, pootevřeno. O tom svědčí kamerové záznamy, podle kterých vešel v mezidobí do [redacted] příslušník vězeňské služby s tyčí sloužící k regulaci otvírání okna. Nicméně po jakou dobu přesně bylo okno otevřené, nelze podle odvolacího soudu spolehlivě určit. Stejně tak výrazy, které měli příslušníci vězeňské služby poškozené adresovat, nelze spolehlivě reprodukovat. Z výpovědí samotných obžalovaných však lze dovodit, že přinejmenším byla poškozená dotazována na to, zda se za své předchozí jednání omluví, když podle těchto výpovědí nakonec před opuštěním [redacted] se poškozená příslušníkům vězeňské služby skutečně omluvila.

124. S ohledem na uspořádání mříží lze připustit, že poškozená mohla v malém rozsahu případně hýbat i upoutanýma rukama, pokud však byla připoutána s rozpaženýma rukama zády k okenní mříži celkově po dobu 3,5 hodiny, šlo nepochybně o velmi intenzivní omezení ve volnosti pohybu, a s ohledem na zimní období, v němž bylo po určitou dobu ponecháno otevřené okno, s ohledem na zdravotní stav poškozené, která trpěla urologickými potížemi a posléze se v době, kdy byla připoutaná, pomočila, šlo o trýznivé a ponižující zacházení s poškozenou. Pochyby pak přetrvávají i ohledně tvrzení poškozené, že byla poutána celkem třikrát, když všichni obžalovaní shodně uvedli, že po připoutání poškozené došlo k sejmutí pout a opětovnému připoutání (o něco blíže k rohu místnosti) jen jednou, a to po uplynutí dvou hodin od počátečního připoutání poškozené.

125. Z provedených důkazů především odvolací soud dovodil, že vůbec nebyl důvod k tomu, aby byl zmíněným způsobem proti poškozené použit takto intenzivní donucovací prostředek. Ustanovení § 17 zákona č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a justiční stráži označené nadpisem „donucovací prostředky“ upravuje způsob použití donucovacích prostředků, mezi něž řadí i pouta, a v odst. 5 § 17 uvádí, že příslušník je oprávněn omezit volný pohyb osoby, která fyzicky napadá příslušníka nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozuje majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním vhodnému předmětu, zejména pomocí pout. Toto omezení musí být ukončeno v okamžiku, kdy je zřejmé, že osoba takové jednání nebude opakovat, nejdéle však po uplynutí dvou hodin od okamžiku připoutání. Ze zařazení zmíněného institutu do § 17 označeného nadpisem „donucovací prostředky“, je zjevně patrné, že jde o způsob použití donucovacího prostředku, mezi něž jsou výslovně v § 17 odst. 2 písm. c) zmiňovaného zákona zařazena i pouta.

126. V posuzované věci bylo do knihy předání dozorčí služby obžalovanou [redacted] zapsáno, že zmíněný prostředek byl použit proti poškozené z důvodu agresivního chování k příslušníkům vězeňské služby. Nebyl přitom konkrétně jmenován žádný z přítomných dozorců, a to ani v případě opětovného přepoutání poškozené po dvou hodinách. Po dvou hodinách měla být

připoutána znovu proto, že nezanechala nevhodných poznámek a agresivního chování vůči zaměstnancům vězeňské služby.

127. Z provedeného dokazování je přitom patrné, že mezi příslušníky vězeňské služby byl pojem agresivity odsouzených osob vykládán velmi široce. Nejen obžalovaní ve svých výpovědích, ale i někteří svědci hodnotili jako narůstající agresivní chování odsouzené již to, že poškozená odmlouvala. Za stupňující se agresivní chování poškozené označovali obžalovaní odmítání pokynů na školském středisku, odhození sešitu, kopnutí do zábradlí. Pokud poškozená měla hodit na zem sešit nebo kopla do zábradlí, pak takováto jednání by sama o sobě nemohla být považována za jednání naplňující zákonné podmínky k použití zmíněného donucovacího prostředku, byť byla souhrnně označována jako chování agresivní.

128. Při porovnání kamerových záznamů a výpovědí obžalovaných lze dovodit, že během předvádění ze školského vzdělávacího střediska se v prostorách, která byla zabírána kamerami, chovala poškozená zcela slušně, příslušníkům vězeňské služby nijak neodporovala a plnila všechny zadané pokyny. Z kamerového záznamu je patrné, že ještě před vstupem na vlastní oddělení kázeňských trestů s ní hovořil jeden z dozorců, kteří ji předváděli, ani tady se poškozená nijak nebránila, všechny pokyny plnila. Přestože se chovala tímto způsobem, tak byla zavedena do prázdné vyklizené [redacted], kam za ní vešlo celkem [redacted] příslušníků vězeňské služby, ač zde měl údajně proběhnout jen rozhovor mezi ní a obžalovanou [redacted]. Ta ostatně vešla do [redacted] až jako poslední. Přesto následně všichni obžalovaní shodně uváděli, že jednáním poškozené měla být ohrožena obžalovaná [redacted], když poškozená na [redacted] kopla do matrací, vykřikovala, máchala rukama a postupně se přibližovala do blízkosti obžalované [redacted]. To měl být podle obžalovaných důvod k tomu, že obžalovaná [redacted] vydala pokyn dalším obžalovaným, aby poškozenou připoutali.

129. Z výpovědí obžalovaných ovšem nevyplývá, že by se poškozená pokoušela nějak bránit, že by vůči ní museli použít nějaké násilí, celé její připoutání mělo proběhnout bez sebemenších problémů.

130. Pokud by jednáním poškozené měla být skutečně ohrožena obžalovaná [redacted], jak obžalovaní namítali, bylo by logické, aby byla poškozená od obžalované odstrčena či odtažena, k ničemu takovému však nedošlo. Obžalovaní [redacted] a [redacted] měli údajně reagovat na pokyn obžalované [redacted], aby byla poškozená připoutána. Obžalovaní ani neuváděli, že by museli použít nějakou sílu k tomu, aby se poškozená dostala do polohy u okenní mříže, k níž byla připoutána.

131. Tyto okolnosti vedly odvolací soud k úvaze, že jednání poškozené rozhodně nebylo natolik závažné, že by je bylo možné vnímat jako reálné ohrožení bezpečnosti kohokoliv z dozorců, ať šlo o obžalované muže, kteří se nacházeli v blízkosti poškozené, nebo o obžalovanou [redacted], která do [redacted] vešla až jako poslední a zdržela se zde nejkratší dobu. Už v předchozím rozhodnutí vyslovil odvolací soud právní názor, že samotné máchání rukama a pronášení výroků, že jsou dozorci neschopní, a že si na ně bude poškozená stěžovat, nemůže naplnit podmínky k použití donucovacího prostředku ve smyslu § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě. Kromě obžalované [redacted] se zřejmě nikdo další z obžalovaných necítil ohrožen jednáním poškozené. Pokud pak všichni příslušníci vězeňské služby klidně odešli a poškozená byla ponechána v uzamčené [redacted], vystává otázka, zda zde byl nějaký logický důvod k tomu, proč musela být připoutána za obě ruce k okenní mříži. Stěží by totiž mohla někoho z příslušníků vězeňské služby ohrozit, nejméně pak obžalovanou [redacted], která oddělení opustila. Obžalovaní argumentovali také tím, že i v další době, kdy docházelo ke kontrolám chování poškozené, přetrvávala obava, že by mohla někoho z příslušníků vězeňské služby napadnout. Poukazovali na to, že nebyla klidná, že opakovala výroky zaměřené proti příslušníkům vězeňské služby, z toho dovodili, že je nezbytné ponechat poškozenou připoutanou.

132. Už v dosavadním řízení byl negativně hodnocen použitý způsob připoutání k pevnému předmětu, kdy zřejmě ve více případech byly poškozené poutány k okenní mříži s rozpaženýma rukama za obě ruce. Tento způsob rovněž kriticky zhodnotila kontrola Generálního ředitelství vězeňské služby

a v dalším zřejmě tento způsob upoutání přestal být používán. Podle zákona musí být takovéto omezení ukončeno nejpozději po uplynutí dvou hodin od okamžiku připoutání. Tři z obžalovaných, kteří za poškozenou přišli do [redacted] po dvou hodinách, ji však připoutali opětovně, aniž by měla možnost opustit [redacted] a navštívit toaletu. Limitní doba dvou hodin tak byla v případě poškozené překročena o 1,5 hodiny a poškozená ponechána připoutaná do doby, kdy se na [redacted] pomočila. V posouvané věci tak došlo ke zneužití donuceného prostředku jako určité sankce za předchozí nevhodné chování poškozené.

133. Obžalovaní také poukázali na to, že ve věznici nebyla vytvořena žádná metodika ke způsobu použití tohoto prostředku, a navrhovali i výslech specialisty, který je školil k používání donucovacích prostředků (zřejmě i v souvislosti s udržováním náležitého odstupu odsouzených). Takový důkaz však nepokládal odvolací soud za potřebný, když v posuzované věci je klíčové zjištění, že došlo k připoutání poškozené k pevnému předmětu, jmenovitě k okenní mříži, navíc nadbytečně citelným způsobem za obě ruce, a to v situaci, kdy vůbec nebyly v dostatečné míře naplněny předpoklady pro užití tohoto donucovacího prostředku ve smyslu ustanovení § 17 zákona o vězeňské službě, s jehož zněním byli obžalovaní seznámeni a jehož znalost byla součástí jejich pracovní kvalifikace. V posuzované věci bylo možné na straně obžalovaných shledat i postup v rozporu s ustanovením § 6 citovaného zákona, kdy podle § 6 odst. 1 je příslušník povinen jednat s osobami ve výkonu trestu odnětí svobody vážně a rozhodně, respektovat jejich práva, zabraňovat krutému nebo důstojnost ponižujícímu zacházení s těmito osobami i mezi nimi navzájem a působit k naplňování účelu výkonu trestu odnětí svobody. Při provádění služebních zákroků a služebních úkonů je podle odst. 2 příslušník povinen dbát cti a důstojnosti osob, s nimiž jedná, i své, a nepřipustit, aby těmto osobám vznikla bezdůvodná újma a aby případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo služebním úkonem. Podle § 17 odst. 3 citovaného zákona příslušník rozhoduje, který z donucovacích prostředků použije, podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákonem, přitom je povinen dbát, aby použití donucovacího prostředku bylo přiměřené účelu zákroku a aby jím nebyla způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání.

134. V posuzované věci poškozená nikoho nenapadla. Pokud máchala rukama a vykřikovala, že jsou dozorci neschopní a že si na ně bude stěžovat, nešlo o jednání způsobilé ohrozit bezpečnost žádného z přítomných dozorců. Ti se na místě nacházeli v počtu pěti osob a předchozí jednání poškozené zachycené kamerovými záznamy, i skutečnost, že se dobrovolně nechala připoutat k okenní mříži, aniž by se jakkoliv bránila, když podle vlastních výpovědí obžalovaní nemuseli vůči poškozené použít ani nejmírnější donucovací prostředky v podobě hmatů a chvatů, vedou odvolací soud k závěru, že se poškozená rozhodně nedopustila přímého fyzického útoku na žádného z dozorců, který by mohl opravňovat použití takto intenzivního donucovacího prostředku. Ani chování obžalovaných při odchodu z [redacted] nenasvědčuje, že by se tam měl odehrát pokus o napadení někoho z nich.

135. Připoutání k pevnému předmětu bylo zřejmě v rozhodné době využíváno ve Věznici [redacted] specifickým způsobem. Pokud by totiž poškozená měla být pouze uzamčena v prázdné vyklizené [redacted], což by zjevně stačilo zabránit ohrožení některého z příslušníků vězeňské služby, bylo by k takovému postupu třeba rozhodnutí [redacted] věznice, zatímco v případě, kdy byla uzamčena na [redacted] po dobu 3,5 hodiny, a to s rukama připoutanýma k okenní mříži, mohl o takovém postupu rozhodnout i řadový dozorce.

136. Prakticky shodné zhodnocení jako ve vztahu k prvotnímu připoutání poškozené, jež bylo zdůvodněno údajnou hrozbou napadení obžalované [redacted], lze uplatnit i vůči opětovnému připoutání, respektive přepoutání poškozené po dvou hodinách, kdy údajným důvodem měla být obava z možného napadení obžalované [redacted]. V tomto případě se na celu dostavili tři příslušníci vězeňské služby, mezi nimi obžalovaná [redacted], a i když ta sama nepoužila pouta k tomu, aby poškozenou připoutala, a poutání provedli další dva dozorci muži, tvrdili shodně obžalovaní, že právě obžalovaná [redacted] měla být ohrožena jednáním poškozené naprosto

shodným způsobem jako obžalovaná [redacted] před dvěma hodinami, tedy tím, že poškozená začala vykřikovat a přibližovat se do blízkosti obžalované [redacted], přičemž máchala rukama. V prvotním zápisu v knize předání dozorčí služby ze stanoviště č. [redacted] (pořízeném v den události) byl důvod opětovného připoutání popsán tak, že poškozená po odpoutání nezanechala nevhodných poznámek a agresivního chování vůči zaměstnancům vězeňské služby.

137. To, že mělo dojít k reálnému ohrožení bezpečnosti obžalovaných [redacted], respektive [redacted], zpochybňuje podle odvolacího soudu i fakt, že žádná z těchto obžalovaných se nemusela útoku poškozené sama nijak bránit a zůstával dostatek času na to, aby jiní kolegové přistoupili k připoutání poškozené k okenní mříži, přičemž tomuto jednání se poškozená nijak nebránila, takže prakticky stačilo přiložit pouta, aniž by bylo nutné překonávat jakýkoliv odpor poškozené.

138. Pokud obžalovaný [redacted] namítal, že státní zástupce porušil závažně své povinnosti, kdy nepřistoupil k trestnímu stíhání poškozené za napadení úřední osoby, pak je s podivem, že žádný ze zkušených příslušníků vězeňské služby přítomných na místě nenahlásil údajné napadení příslušníka ze strany odsouzené, nikdo o tom tehdy nevyhotovil ani úřední záznam, nikomu takovou událost nehlásil. Teprve s časovým odstupem v době, kdy se začala prošetřovat stížnost poškozené, a byly za tímto účelem zajištěny některé materiály, byly dodatečně sepsány úřední záznamy v rámci kázeňského řízení proti poškozené. Ani z formulace, kterou v rámci tohoto řízení použili obžalovaní při líčení chování poškozené, však jednoznačně nevyplývá, že by mělo jít o bezprostřední ohrožení bezpečnosti někoho z příslušníků vězeňské služby. Lze tak dovolit, že se obžalovaní postupně snažili zveličovat nebezpečnost jednání poškozené, aby tím ospravedlnili použití donucovacího prostředku vůči ní.

139. Kromě zopakování části důkazů provedených už v původním řízení před nalézacím soudem nepovažoval odvolací soud za potřebné provádět k věci ještě důkazy další. Pokud se obžalovaní domáhali opatření znaleckého posudku k psychiatrickému vyšetření osoby poškozené, pak osoba poškozené již byla předmětem znaleckého zkoumání a nebylo třeba opatřovat takový důkaz znovu. Obdobně neshledal odvolací soud důvody k výslechu státní zástupkyně, která vykonávala dozor nad dodržováním právních předpisů ve Věznici [redacted], neboť pokud si dříve žádná z odsouzených nestěžovala na důvody použití donucovacího prostředku v podobě připoutání k pevnému předmětu, nebyl ani důvod podrobněji zkoumat a rozebírat okolnosti jeho použití, které bylo zpravidla písemně zdůvodněno agresivním chováním odsouzené vůči příslušníkům vězeňské služby. První zástupce [redacted] věznice [redacted] pak jako svědek u hlavního líčení vypověděl, že záznamy o použití donucovacích prostředků si nechávala ke kontrole předkládat dozorová státní zástupkyně, nicméně omezení volného pohybu formou připoutání bylo posuzováno odlišně, o jeho použití nebyly úřední záznamy pořizovány, nemohly tedy být ani předmětem kontroly státní zástupkyně. Obdobně i [redacted] věznice vnímala omezení pohybu spíše jako specifický prostředek zklidnění odsouzených srovnatelný s umístěním na lůžko s poutacími popruhy, než jako standardní donucovací prostředek.

140. Odvolací soud odmítl i návrh na výslech svědka provádějícího výcvik sebeobrany a taktické přípravy mezi příslušníky vězeňské služby. Sami obžalovaní připustili, že ohledně použití prostředků připoutání odsouzené k pevnému předmětu nebyl žádný výcvik prováděn, nebyla k němu vytvořena ani žádná metodika. V dřívějších letech se tento prostředek prakticky vůbec nepoužíval, ke změně došlo až zhruba 1,5 roku před uvedenou událostí, koncem roku 2018 s příchodem nového vedení věznice.

141. V rámci odvolacích námitek obžalovaní v prvé řadě odvozovali důvodnost použití zmíněného donucovacího prostředku od skutečnosti, že se poškozená pokusila napadnout jednu z obžalovaných. Na podkladě shora uvedeného rozboru provedených důkazů, mimo jiné i s ohledem na části výpovědí obžalovaných, kteří vyloučili, že by se poškozená nějak bránila připoutání k okenní mříži, že by se přitom chovala nějak neklidně, že by bylo nutné vůči ní použít nějaké násilí, i s ohledem na údaje zapsané do knihy předání dozorčí služby a popis události, jak ji

obžalovaní podali v rámci kázeňského řízení s poškozenou, lze pokládat za vyloučené, že by se poškozená dopustila jednání, které by bylo možné vykládat jako fyzický útok proti některé z obžalovaných. Nikdo z obžalovaných ostatně nehlásil, že by poškozená napadla nebo se pokusila napadnout někoho z dozorců, ač měli povinnost takovou mimořádnou událost oznámit.

142. Odvolací soud tedy dovodil, že podmínky vyžadované zákonem k připoutání poškozené k pevnému předmětu v dané situaci splněny nebyly a že použití tohoto donucovacího prostředku bylo reakcí obžalovaných na předchozí nevhodné chování poškozené, které by případně mohlo být důvodem k vyvolání kázeňského řízení s poškozenou, nikoliv však důvodem pro použití donucovacího prostředku, tím spíše zmíněným intenzivním způsobem s připoutáním poškozené zády k mříži s rozpaženýma rukama na dlouhou dobu (přesahující dvě hodiny) do doby, než se pomočila.

143. Obžalovaní rovněž namítli, že na jejich straně zcela absentuje úmysl směřující ke spáchání trestného činu, případně pohnutka vyžadovaná s ohledem na povahu v úvahu přicházející právní kvalifikace. Namítli, že k poškozené neměli žádný osobní vztah, někteří z nich vůbec nevěděli, jakým způsobem se měla předtím poškozená chovat. Zdůraznili, že se jednalo o standardní postup použití tohoto prostředku schvalovaný vedením věznice, případně ze strany obžalovaných mužů byla uplatněna námitka, že šlo o osobní rozhodnutí obžalované [redacted] v prvém případě a obžalované [redacted] v případě druhém. Někteří obžalovaní rovněž namítli, že na jejich straně absentuje povinnost hodnotit či ověřovat důvody pro ponechání připoutané poškozené či pro její odpoutání. Obžalované [redacted] a [redacted] uvedly s poukazem na to, že šlo o standardní postup, který byl uplatňován i v jiných případech a který byl schvalován vedením věznice, že nemohlo z jejich strany jít o úmyslné protiprávní jednání, ale mohlo by jít nejvýše o nedbalostní porušení služebních povinností. Obžalovaný [redacted] dále namítl, že popis skutku ve výroku rozsudku odporuje obsahu provedených důkazů, zejména pokud byly zmiňovány celkem tři případy poutání poškozené, kdy podle obžaloby v mezidobí mělo dojít ještě k přepoutání a změně polohy, v níž byla poškozená k mříži připoutána.

144. Z pohledu hodnocení subjektivní stránky jednání obžalovaných je nutno uvést, že obžalovaní si měli být vědomi povinnosti dodržovat při použití donucovacího prostředku ustanovení § 17 zákona o vězeňské službě, a jejich povinností tedy nepochybně bylo vyhodnotit, zda jsou podmínky pro použití donucovacího prostředku ve smyslu citovaného zákonného ustanovení splněny. V posuzované věci vzal odvolací soud za prokázané, že poškozená se nedopustila žádného jednání, které by mohlo odůvodnit její připoutání k pevnému předmětu z pohledu podmínek stanovených zákonem.

145. Už v předchozím rozhodnutí poukázal odvolací soud na to, že připoutání poškozené k pevnému předmětu nebylo obžalovaným nařízeno nikým z vedení věznice, bylo jen na jejich úvaze a zhodnocení, zda jsou splněny podmínky pro použití tohoto donucovacího prostředku. Fakticky pak došlo k situaci, že bez splnění zákonem vyžadovaných podmínek obžalovaní [redacted] a [redacted] poškozenou připoutali zády k okenní mříži s rozpaženýma rukama, toto jednání zaštítila obžalovaná [redacted] jako [redacted] dozorců v pozici [redacted] služby, když připoutání poškozené zapsala do knihy předání dozorčí služby. V rámci šetření trestního oznámení poškozené pak obžalovaní shodně uplatnili verzi, že z chování poškozené bezprostředně hrozilo fyzické napadení obžalované [redacted] a ona proto rozhodla o připoutání poškozené. Obžalovaná [redacted] pak byla rovněž přítomna připoutání poškozené k okenní mříži a jako dozorčí uzavřeného oddělení dále poškozenou kontrolovala a posléze rozhodla o tom, že i po uplynutí dvou hodin zůstane poškozená připoutaná na [redacted]

146. Přepoutání poškozené po dvou hodinách se účastnili obžalovaní [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted], a o přepoutání poškozené byla vyrozuměna i obžalovaná [redacted], která rovněž tento postup schválila. Ani po dvou hodinách připoutání poškozené nebyly podle odvolacího soudu důvody k tomu, aby musela být znovu připoutána k okenní mříži. Tvrzení obžalovaných o hrozícím útoku

na obžalovanou [redacted] prakticky doslovně kopíruje předchozí popis události ve vztahu k prvnímu připoutání poškozené (s údajným útokem na obžalovanou [redacted]), i ze zápisu do knihy předání dozorčí služby však lze podle odvolacího soudu vyvozovat, že zdaleka nešlo o nebezpečné jednání, která by bylo možné podřadit pod některou z podmínek uvedených v § 17 odst. 5 zákona o vězeňské službě, když zmíněný zápis na prvním místě uvádí, že poškozená po odpoutání nezanechala nevhodných poznámek vůči zaměstnancům vězeňské služby.

147. Z provedených důkazů tak odvolací vyvodil, že k připoutání poškozené k okenní mříži došlo bez splnění zákonem stanovených podmínek v situaci, kdy poškozená nikoho nenapadla a nikomu z dozorců z její strany nehrozilo bezprostřední nebezpečí. Důvodně státní zástupce poukázal na to, že poškozená nenaznačovala nějaký útok proti komukoliv z dozorců, a tvrzení obžalovaných, kteří postupně zveličovali nebezpečnost jednání poškozené, včetně zdůrazňování intenzity máchání rukama a později zmiňovaného přibližování k osobě obžalované [redacted], přestože blíže poškozené se zřejmě nacházeli obžalovaní muži, se kterými poškozená přišla do kontaktu už dříve, vyvrací věrohodnost obhajoby obžalovaných, že ze strany poškozené mělo reálně hrozit fyzické napadení příslušníka vězeňské služby. Nikdo z obžalovaných ostatně původně ani nic podobného nehlásil, šlo o obhajobu uplatněnou až v reakci na trestní stíhání samotných obžalovaných.

148. Na připoutání poškozené se podíleli v prvním případě obžalovaní [redacted] a [redacted], kteří přímo poškozenou připoutali k okenní mříži, obžalovaná [redacted], která jejich jednání schválila a zaštítila, i obžalovaná [redacted], která byla rovněž přítomna a dále v rámci povinností dozorčí na uzavřeném oddělení sledovala další chování poškozené. Prodloužení připoutání poškozené po uplynutí dvou hodin pak byli přítomni znovu obžalovaní [redacted], [redacted] a obžalovaná [redacted], dále byl přítomen i obžalovaný [redacted] a k opětovnému připoutání došlo i s vědomím a souhlasem k obžalované [redacted].

149. Obžalovaný [redacted] se účastnil opětovného připoutání poškozené až v době okolo 15.54 hodin, byl si nicméně vědom toho, že poškozená byla připoutána už předtím, a že v danou dobu uplyne lhůta dvou hodin, na kterou je připoutání maximálně zákonem omezeno. Přesto se i on účastnil opětovného připoutání poškozené v situaci, kdy podmínky pro její připoutání splněny nebyly, kdy nehrozilo fyzické napadení žádného z příslušníků vězeňské služby a důvodem připoutání tedy byla jenom sankce za nevhodné chování poškozené. Obžalovaný [redacted] se pak znovu vracel na uzavřené oddělení a sledoval připoutanou poškozenou, i na jeho straně tedy shledal odvolací soud relevantní podíl na jednání, kdy i on se podílel na nedůvodném připoutání poškozené poměrně trýznivým způsobem, které vedlo k tomu, že se poškozená po několikahodinovém připoutání k okenní mříži pomočila.

150. Celkově tak lze shrnout, že v důsledku jednání obžalovaných byla poškozená připoutána zády k okenní mříži za obě ruce, způsob připoutání jí neumožňoval výraznější změnu polohy a úlevu namáhaných částí těla, v [redacted] byla uzamčena. Určitou dobu bylo v [redacted] ponecháno pootevřené okno, byť se jednalo zimní období, poškozené bylo znemožněno použít toaletu a zmíněné připoutání tak bylo pro odsouzenou nepříjemné a ponižující i s ohledem na to, že ani po uplynutí maximální zákonem stanovené doby pro použití donucovacího prostředku připoutání k pevnému předmětu nebylo toto jednání ukončeno, ale i po uplynutí dvou hodin byla poškozená ponechána připoutaná k okenní mříži.

151. Pro rozhodování ve věci bylo významné posouzení otázky, zda bezprostředním důvodem pro připoutání poškozené k okenní mříži mohlo být i její chování na [redacted], kam byla zavedena. Státní zástupce v podané obžalobě zaujal názor, že připoutání poškozené bylo v zásadě trestem za chování, kterého se dopustila na školském vzdělávacím středisku, odkud musela být na žádost svědka [redacted] odvedena. Státní zástupce rovněž odmítl jako nevěrohodná tvrzení obžalovaných, že původně chtěli poškozenou ze školského střediska odvést na její oddíl a teprve poté, kdy během cesty se poškozená u zábradlí zastavila, začala vykřikovat, že zpátky na oddíl nechce a kopla do zábradlí, měl obžalovaný [redacted] zavolat obžalované [redacted] a domluvit s ní,

že místo na oddíl bude poškozená zavedena na uzavřený oddíl, kde s ní obžalovaná [redacted] její chování projedná.

152. Státní zástupce dovodil z porovnání kamerových záznamů, že cesta dozorců na školské vzdělávací středisko trvala prakticky shodnou dobu jako cesta zpět s poškozenou ze školského vzdělávacího střediska, nemohlo tam dojít k významné zastávce, během níž by se mohl odehrát děj popisovaný obžalovanými. Rovněž s ohledem na kamerové záznamy dovodil, že ještě před tím, než kontaktoval na místě obžalovaný [redacted] obžalovanou [redacted], bylo zřejmé, že dozorci počítají se zavedením poškozené na uzavřené oddělení, když jeden z obžalovaných otevřel dveře a bylo zřejmé, že tam budou s poškozenou pokračovat. I v dalším pak státní zástupce pokládal za věrohodnou výpověď poškozené, která popřela, že by po zavedení na [redacted] zavdala nějaký důvod k připoutání k okenní mříži, kdy podle ní šlo o předem připravené a naplánované jednání. Naopak obžalovaní shodně a po celou dobu namítali, že po zavedení na [redacted], kde měl proběhnout především rozhovor s poškozenou, začala poškozená vykřikovat, máchat rukama, kopla do odložených matrací a začala se přibližovat k obžalované [redacted], což mohla jmenovaná vnímat jako nedodržení stanoveného bezpečnostního odstupu a určité ohrožení vlastní osoby, takže vydala pokyn k připoutání poškozené.

153. I pokud by soud vycházel z verze, že poškozená byla zavedena po předchozí domluvě obžalovaných [redacted] a [redacted] přímo na uzavřené oddělení, nemusí z toho nutně vyplývat jediný možný závěr, že následovat mělo jedině připoutání poškozené k mříži popsaným způsobem na dobu v řádu hodin. Nemusí být vyloučena ani možnost, že obžalovaní [redacted] a [redacted] chtěli nejprve s poškozenou projednat její chování, a pokud by se omluvila a přislíbila, že podobné jednání nebude opakovat, nemuselo nutně dojít k jejímu připoutání. Z kamerových záznamů je ostatně patrné, že na uzavřeném oddělení se nacházely i jiné odsouzené, které se volně pohybovaly po chodbě.

154. Pokud státní zástupce dovozuje, že všichni obžalovaní jednali se záměrem vytrestat poškozenou za nevhodné chování na školském vzdělávacím středisku připoutáním k okenní mříži na uzavřeném oddělení, zřejmě čerpá i ze zjištění, že podobným způsobem pro různé nevhodné chování byly opakovaně trestány i jiné odsouzené, respektive byl proti nim použit stejný donucovací prostředek v podobě připoutání za obě ruce k okenní mříži.

155. Samotná osoba poškozené podle znalkyně pro obor školství a kultura, odvětví psychologie a obor zdravotnictví, odvětví psychiatrie se zvláštní specializací forenzní psychologie, vykazuje disociální poruchu osobnosti s dalšími akcenty, jako je paranoidita (vztahovačnost), hystrionství, narcistní rysy. Je nevyzrálou, disharmonickou a narušenou osobností, která není ukotvena v konvenčních životních hodnotách a normách, u které se projevují rysy konfliktní agresivity vedoucí k sociální nepřizpůsobivosti a v jejímž charakteru je výrazně akcentován vzdor vůči autoritám a minimální respekt k nařízením. Už samotné požadavky na podřízení se běžným pravidlům disciplíny vnímá poškozená jako ponižování a omezování. Jmenovaná je nekritická k sobě a naopak hyperkritická k ostatním, nelze proto podle odvolacího soudu zcela vyloučit možnost, že po zavedení na [redacted] a oslovení poškozené s požadavkem, aby se za předchozí jednání omluvila, mohla reagovat i způsobem, jaký popsali obžalovaní, tedy tím, že vykřikovala, setrvávala na svém kritickém hodnocení osob dozorců a případně mohla i v blízkosti dozorců máchat rukama ve stavu rozrušení.

156. Ani v takovém případě však podle odvolacího soudu nešlo o jednání, které by bylo reálně způsobilé ohrozit bezpečnost obžalované [redacted] v prvém případě, a obžalované [redacted] v případě opětovného poutání po dvou hodinách, když z původního vylíčení události ze strany obžalovaných se sice podávalo, že měla poškozená narušit požadovaný bezpečnostní odstup (událost probíhala v relativně malé [redacted], kde se nacházela poškozená a s ní pět dalších příslušníků vězeňské služby), rozhodně ale původní úřední záznamy sepsané obžalovanými ani jejich prvotní výpovědi u hlavního líčení nevypovídají o tom, že by se snad měla poškozená dostat až do těsné blízkosti obžalované [redacted] a že by měla pohybovat rukama ve vzdálenosti centimetrů od obličeje této

obžalované. Situaci tak bylo možné řešit jiným, méně intenzivním způsobem a nebylo nezbytně nutné, aby musela být poškozená připoutána k okenní mříži. Nadbytečné bylo i ponechání poškozené po řadu hodin s oběma rukama připoutanýma k mříži.

157. Z provedeného dokazování je zřejmé, že institut připoutání k pevnému předmětu začal být využíván až po změně ve vedení věznice, kdy po dlouhou řadu let předtím k jeho užívání prakticky nedocházelo. U hlavního líčení před okresním soudem byla obsáhle vyslechnuta jako svědkyně [redacted] Věznice [redacted], která sama připustila, že zmíněný institut zakotvený v § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. začal být využíván až za jejího působení. Ke způsobu jeho využití a ke způsobu jeho aplikace nebyla vypracována žádná metodika, i [redacted] věznice ho však pokládala za vhodný prostředek k uklidnění rozrušených odsouzených. Svědkyně výslovně uvedla, že i v případě, kdy se odsouzené projevovaly jen verbálně, mohl být tento projev hodnocen jako verbální agresivita a pokud se rozvíjela, mohl podle svědkyně vyvstat důvod k použití zmíněného donucovacího prostředku. Vyjádřila se ke způsobům, jakými lze působit na odsouzené, s tím, že uvedený způsob připoutání pokládala za vhodný způsob zklidnění rozrušených odsouzených. Jako nevhodný nehodnotila ani postup, při němž byla odsouzená poutána k okenní mříže za obě ruce, a zdůraznila možná hypotetická rizika pro situaci, kdyby měla odsouzená jednu ruku volnou. I další svědci v pozici nadřízených obžalovaných v zásadě vypověděli, že v případě agresivity odsouzených se jevilo jako vhodné použití zmíněného donucovacího prostředku. Shodně zdůraznili, že omezení odsouzené na volném pohybu zpravidla vedlo k jejímu zklidnění.

158. S ohledem na výše uvedené tak dospěl odvolací soud k závěru, že v rozhodné době ve Věznici [redacted] docházelo k nadužívání zmíněného donucovacího prostředku - připoutání k pevnému předmětu nad rámec podmínek stanovených k jeho použití ve smyslu § 17 odst. 5 zákona č. 555/1992 Sb. o vězeňské službě, a připoutání odsouzené za obě ruce zády k okenní mříži bylo používáno ve více případech jako prostředek působení na odsouzené, které se chovaly nevhodným způsobem a porušovaly stanovené povinnosti vyplývající pro ně z výkonu trestu odnětí svobody. Odvolací soud však má za to, že při použití takto intenzivního donucujícího prostředku bylo namístě plně respektovat všechny podmínky stanovené zákonem, a v konkrétní situaci, kdy byla k okenní mříži připoutána poškozená [redacted], tyto podmínky beze zbytku splněny nebyly. Pokud by totiž poškozená napadla někoho z dozorců, bylo jejich povinností, aby takovouto mimořádnou událost nahlásili nadřízeným. K tomu ale nedošlo, obžalovaní ani o události nezpracovali žádný bližší záznam, v knize dozorčí služby byl užit obecný argument, že k připoutání došlo z důvodu agresivity poškozené, přičemž z provedených důkazů vyplynulo, jak široce byl vykládán pojem agresivity, včetně skutečnosti, že do něj často byly zahrnovány i pouhé verbální výroky.

159. Na druhou stranu nelze popřít, že poškozená se mohla dopustit nevhodného chování, kterým porušila povinnosti odsouzené ve výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody, a jednání obžalovaných se zřejmě nijak nevymykalo postupu, který používali i jiní příslušníci vězeňské služby ve Věznici [redacted] v rozhodné době, a to s vědomím a souhlasem nadřízených. Především obsáhlá svědecká výpověď [redacted] věznice dokumentuje, že připoutání k pevnému předmětu bylo vnímáno jako vhodný prostředek ke zklidnění rozrušených a nevhodně se chovajících odsouzených, a to bez ohledu na to, jak byly podmínky pro jeho použití stanoveny v zákoně č. 555/1992 Sb. Obžalovaní poukázali na to, že existovala celá řada případů, kdy došlo k použití zmíněného donucovacího prostředku vůči jiným odsouzeným i z relativně méně vážných důvodů, a případ poškozené [redacted] se nijak neodlišoval od těchto dřívějších situací, kdy byl rovněž použit uvedený donucovací prostředek a na jeho použití nebylo ze strany nadřízených shledáno nic nevhodného. Proto považovali i obžalovaní svůj postup za standardní a schvalovaný či vyžadovaný vedením věznice. S ohledem na uvedené tak podle obžalovaných absentovala subjektivní stránka směřující z jejich strany ke spáchání trestného činu.

160. Odvolací soud se na jiném místě vyjádřil k tomu, že s ohledem na osobnostní rysy poškozené nebylo možné přijmout nekriticky všechna její tvrzení ohledně průběhu události, proto ohledně jejího průběhu v zásadě vycházel z výpovědí obžalovaných v návaznosti na pořízené kamerové záznamy, které znovu provedl jako důkaz u veřejného zasedání. Z nich bylo možné mimo jiné vyvodit, že ani odsouzené, které se pohybovaly na chodbě i před [redacted], v níž byla připoutána poškozená [redacted], nevnímaly situaci jako výjimečnou. Další odsouzená [redacted] se delší dobu přátelsky bavila poblíž [redacted], v níž byla umístěna poškozená, s obžalovanými [redacted] a [redacted], aniž by někdo z nich vnímal celou situaci jako problematickou.

161. Bylo tak možné vycházet z toho, že obžalovaní připoutali poškozenou k okenní mříži způsobem, který byl v té době užívaný a běžný. Všichni svědci z řad příslušníků vězeňské služby včetně členů vedení Věznice [redacted] shodně uvedli, že přesný metodický postup pro poutání k pevnému předmětu nebyl stanoven a použití tohoto donucovacího prostředku za obdobných okolností v případě nevhodného chování poškozené podřaditelného pod velmi široce vykládaný pojem agresivního chování byl považován za vhodný a i ze strany vedení byl akceptován jako správný.

162. Pochybnosti může budit skutečnost, že i po uplynutí dvou hodin byla poškozená připoutána znovu a ponechána připoutaná po dobu zhruba další 1,5 hodiny do doby, než se pomočila. Ani takový postup však v danou dobu nebyl ve věznici pokládán za výjimečný a i takovéto opakované připoutání v podstatě vedení věznice schvalovalo v případech, kdy nedošlo ke zklidnění odsouzené na požadovanou míru.

163. S ohledem na uvedené tak odvolací soud na jednu stranu dospěl k závěru, že k použití donucovacího prostředku vůči poškozené [redacted] došlo bez splnění zákonem stanovených podmínek za využití nepřiměřeně širokého, mimořádně extenzivního výkladu toho, co podřazovali příslušníci vězeňské služby v dané věznici pod pojem agresivní chování, a zmíněný donucovací prostředek nadužívali k tzv. zklidnění odsouzených, zřejmě tedy jako určitý fyzický trest, který měl přimět odsouzené k tomu, aby zanechaly nevhodného chování do budoucna. V této souvislosti lze připomenout výpovědi obžalovaných i svědků z řad jejich nadřízených, kdy se shodně vyjadřovali k nízké účinnosti systému kázeňských trestů upravených v zákoně o výkonu trestu odnětí svobody.

164. Popis události ze strany poškozené v zásadě vychází ze skutečného zážitku, neboť lze mít za objektivně prokázané, že poškozená byla na dobu zhruba 3,5 hodiny připoutána s rozpaženýma rukama zády k okenní mříži a ponechaná zde do doby, než se pomočila, přičemž jako nevěrohodná vyhodnotil opět odvolací soud tvrzení obžalovaných, že se mohla poškozená pomočit záměrně a účelově, aby si tak vytvořila záminku pro stížnost na obžalované, podobně jako tvrzení, že jí bylo nabízeno využití toalety, které tvrdošíjně odmítala, neboť stěží lze uvěřit tomu, že by poškozená v dané situaci odmítla odpoutání, byť třeba na krátkou dobu.

165. Bylo však třeba zabývat se i hodnocením subjektivní stránky jednání obžalovaných z toho pohledu, že postupovali obdobně jako jiní příslušníci vězeňské služby v dané věznici v podobných situacích a šlo o postup aprobovaný i vedením věznice včetně samotné [redacted]. Zde nakonec odvolací soud dovodil, že u obžalovaných nelze s jistotou a bez pochybností dovodit povědomí o protiprávnosti a nezákonném postupu, tedy ani naplnění subjektivní stránky nezbytné pro posouzení jednání jako trestného činu.

166. Nakonec tedy odvolací soud dospěl k závěru, že zbývající obžalovaní, kteří nebyli na rozdíl od obžalovaných [redacted] a [redacted] zproštěni obžaloby (u nichž účast na jednání vůči poškozené hodnotil odvolací soud jako minimální) sice postupovali bez náležitého respektování povinností příslušníka vězeňské služby zakotvených v § 6 odst. 1, odst. 2 zákona 555/1992 Sb. o Vězeňské službě a k připoutání poškozené k okenní mříži přistoupili nad rámec podmínek vymezených v § 17 odst. 5 uvedeného zákona, nešlo však z jejich strany o postup, který by se vymykal řešení podobných situací a užívání tohoto donucovacího prostředku s vědomím vedení Věznice [redacted] v jiných případech. Pokud i v těchto dalších případech byla věc

postoupena k možnému kázeňskému vyřízení a nedošlo k zahájení trestního stíhání ani k obvinění jiných příslušníků vězeňské služby v dané věznici (byť tento postup mohl souviset i se skutečností, že zmíněné případy byly vyhledávány s časovým odstupem a k jejich objektivnímu posouzení nebyl k dispozici dostatek podkladů v podobě zejména objektivních kamerových záznamů) dospěl posléze odvolací soud k závěru, že zmíněné pochybení zbývajících obžalovaných nelze posoudit jako spáchání trestného činu, mohlo by však případně jít o kázeňský přestupek v souvislosti s porušením zmíněných ustanovení zákona o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky.

167. Jako nevhodné bylo třeba označit připoutání poškozené k mříži za obě ruce, s rozpaženými pažemi a po dobu několika hodin. Povaha předchozího jednání poškozené totiž rozhodně nevyžadovala, aby na [redacted], kde zůstala sama a nemohla nikoho dalšího ohrozit, musela být připoutána za obě ruce. Nadřízení obžalovaných pak vypověděli, že konkrétní způsob připoutání nebyl obecně stanoven, a posouzení, zda je nutné připoutat obě ruce, bylo zcela na posouzení příslušníků, kteří shledali důvod pro použití donucovacího prostředku.

168. Z podnětu odvolání státního zástupce i obžalovaných proto odvolací soud zrušil i část rozsudku týkající se obžalovaných [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted] a trestní věc těchto obžalovaných postoupil [redacted] Věznice [redacted] k projednání případného kázeňského přestupku. Do výroku rozhodnutí o postoupení věci pak upravil popis skutku tak, aby odpovídal skutkovým zjištěním, která odvolací soud provedl poté, kdy u veřejného zasedání zopakoval část původně provedených důkazů a ty hodnotil i v návaznosti na další důkazy již dříve provedené.

169. V případě obžalovaného [redacted] státní zástupce poukazoval na to, že se měl účastnit údajně jednoho ze tří přepoutání poškozené, to však ani podle odvolacího soudu zcela spolehlivě prokázáno nebylo, když poškozená ve své výpovědi tohoto obžalovaného ani nezmiňovala. Ten se nepochybně v danou dobu nacházel na uzavřeném oddělení a v rámci služebních povinností kontroloval i stav poškozené. Podle odvolacího soudu ale nelze založit ve vztahu k němu trestní odpovědnost ze spáchání trestného činu jen na skutečnosti, že sám neprovedl odpoutání poškozené a její pobyt v dané [redacted] neukončil. Obžalovaný [redacted] se neúčastnil ani prvního připoutání poškozené, ani jejího opětovného připoutání po dvou hodinách, a to přesto, že byl určen právě na toto stanoviště. Ze samotné skutečnosti, že pravidelně procházel uzavřené oddělení, kontroloval i stav poškozené a její stav hlásil obžalované [redacted], nelze podle odvolacího soudu dovozovat, že by tímto jednáním spáchal obžalovaný [redacted] trestný čin. Ohledně tohoto obžalovaného proto rozhodl odvolací soud tak, že jej podle § 226 písm. c) tr. řádu. zprostil obžaloby.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** řádný opravný prostředek přípustný.

Nejvyšší státní zástupce a obžalovaný však mohou proti tomuto rozhodnutí podat dovolání. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Dovolání se podává u okresního soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. Navrácení lhůty k podání dovolání není přípustné. Dovolání jen proti důvodům rozhodnutí není přípustné.

O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR v Brně.

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. řádu) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. řádu, o které se dovolání

opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obžalovaného.

Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Pardubice 13. února 2024

JUDr. Aleš Holík v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]